

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXVI. évfolyam, 2019/1. szám

Főszerkesztő: Espán Margaréta. Szerkesztő: Gabóda Éva
Grafika: Kalities Erika. Tördelőszerkesztő: Fábrián Zoltán
Szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Kalities Erika, Espán Margaréta
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomatás: Melynik Mikola magánvállalkozó;
88000 Ungvár, Oszipenko u. 35. +380505236178
Rend. sz: 1311 Példányszám: 7000.

Levelezési cím: c/o KMPSZ, 90202 Beregszász, Olga Kobiljanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMPSZ TERJESZTÉSÉBEN

IPKA

Дитячий журнал Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства.
XXVI рік видання, 2019/1

Головний редактор: Ешпан Маргарита. Редактор: Габовда Сва
Графіка: Калітич Еріка. Верстка: Фабіан Золтан
Комісія по редакції: Орос Ільдико (голова), Калітич Еріка, Ешпан Маргарита
Реєстраційне свідоцтво: 3Т N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Микола Васильович.
88000 Ужгород, вул. Осипенка, 35. +380505236178
Зам.: 1311 Тираж: 7000.

Поштова адреса Ешпан Маргарита, Берегово, вул. Ольги Кобиллянської, 17.
Розповсюджується Закарпатським угорськомовним педагогічним товариством

Irka

2019/1

Sziasztok!

Két éve jutott nekem a nagyszerű feladat, hogy képeket álmódhattam az *Irka* lapjaira. Közben olvastam a számtalan mesét, verset, nézegettem a beküldött rajzaitokat. Mivel átadom rajzos teendőimet, egy számomra nagyon kedves verssel köszönök el tőletek. Ezt a verset gyerekkoromban egyszer már lerajzoltam az édesapám kedvéért. Jól emlékszem, kockás füzet lapjára, pirossal író golyóstollal. Azzal a kívánsággal búcsúzom tőletek, hogy az évek múltával is szeressétek a könyvet lapozni, olvasni, maradjatok meg kíváncsinak és nyitottnak a világ csodái iránt!

Szeretettel: Veres Ágota

Weöres Sándor

A TÜNDÉR

Bóbita, Bóbita táncol,
Körben az angyalok ülnek,
Béka-hadak fuvoláznak,
Sáska-hadak hegedülnek.

Bóbita, Bóbita játszik,
Szárnyat igéz a malacra,
Ráül, ígér neki csókot,
Röpteti és kikacagja.

Bóbita, Bóbita épít,
Hajnali köd-fal a vára,
Termeiben sok a vendég,
Törpe-király fia-lánya.

Bóbita, Bóbita álmos,
Elpihen őszi levélen,
Két csiga őrzi az álmát,
Szunnyad az ág sűrűjében.

Beköszöntő

Kedves Olvasó!

Az *Irka* 2019. évi első lapszámát tartod a kezvedben, melyet igyekeztünk a lehető legtöbb érdekességgel megtölteni. Hagyományos rovatainkban újra találsz verseket, meséket, kifestőket, érdekességeket bőven. De változást is hozott ám 2019 tavasza: új formában köszönnek neked a lap szereplői. Az elmúlt több mint két esztendőben Veres Ágota festőművész grafikái díszítették az *Irka*t, de ez ebben az évben már nem így lesz. Eddigi munkáját az *Irka* szerkesztősége nevében ezúton is köszönjük. Tudjuk, továbbra is olvasónk és barátunk marad.

A tavaszi lapszámhoz kellemes időtöltést, a hátralévő tavaszi napokhoz pedig sok napsütést kíván:

az *Irka* szerkesztősége

Fésűs Éva

ÁPRILISI TRÉFA

Fütyörész egy pajkos szélgyerek,
bolyhos barkaágak lengenek,
ragadós rügyecskék bomlanak,
pilleszoknyát szárít déli nap.

Odafent egy felhő,
csöpp fodor,
égi réten árván bandukol,
eltévedt a szélben,
pityereg,
könnye futó zápor,
lepereg.

Iszkol a sok hangya,
hazafut,
de mire elérik a kaput,
áprilisi zápor el is áll,
jót nevet a huncut napsugár!

Gazdag Erzsi

FECSKENÓTA

Zeng a fészek reggel óta,
felcsendült a fecskենóta:
– Csit-csivít,
csit-csivít!
Itt a tavasz!
Itt van, itt!

Megvan még a régi ház,
bár megkopott rajt' a máz.
Nosza, rajta!
Fecske módra kimeszelik
nótaszóra:
– Csit-csivít,
csit-csivít!
Itt a tavasz!
Itt van, itt!

Hétfári Andrea

CSIRIBÍ- CSIRIBÁ

Karikáztam kerekerdőt,
odatermett elegendőt.

Mosolyogtam pirulósat,
kerek almát, gurulósat.

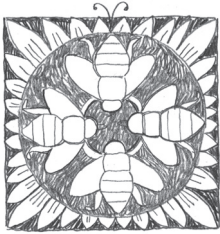
Teleszórtam üde rétet,
kivirultak pipitérek.

Csiripeltem, te picinyke,
ideröppent pici cinke.

Hadonásztam levegőbe,
zivatar bújt ki belőle.

Teregettem pici szárnyam,
katicákhoz hazaszálltam.

Kacarásztam – Csoda látvány! –
kivirult hát a szivárvány.

Döngicsélő

Majtényi Erik

TAVASZ

Csipkés rüggyel,
madárfütytel
köszön rám, köszön rád,
s majd egy reggel,
ha víg kedvvel
jól megráz egy almafát,
és a fáról, minden ágról
szirmok fellege havaz,
földön-égen csodaszépen
tündöklük fel a tavasz.

Andók Veronika

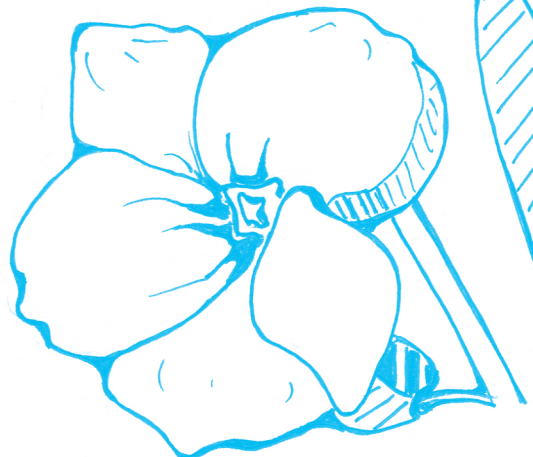
TAVASZ VAN

Cseppen a jégcsap, olvad a hó,
Csupasár dombon nincs takaró.
Hófehér csokrok bújnak elő,
Belezendül a vén tölgyerdő.

Kis cinege szólal: Nyitnikék!
Ibolya nyitja is kék szemét.
Hazatér lassan minden madár,
Fészkenél újra párra talál.

Kacag a gerle, nevet a nap,
Fák ezer virágot bontanak.
Tulipán kelyhén méhike zúg,
Füvekkkel fut a kis gyalogút.

Leveles ágról lila virág
Sóhajtja szélbe szép illatát.
Barik születnek földre, égre:
Tavasz van, tavasz van, végre, végre!

Csanádi Imre

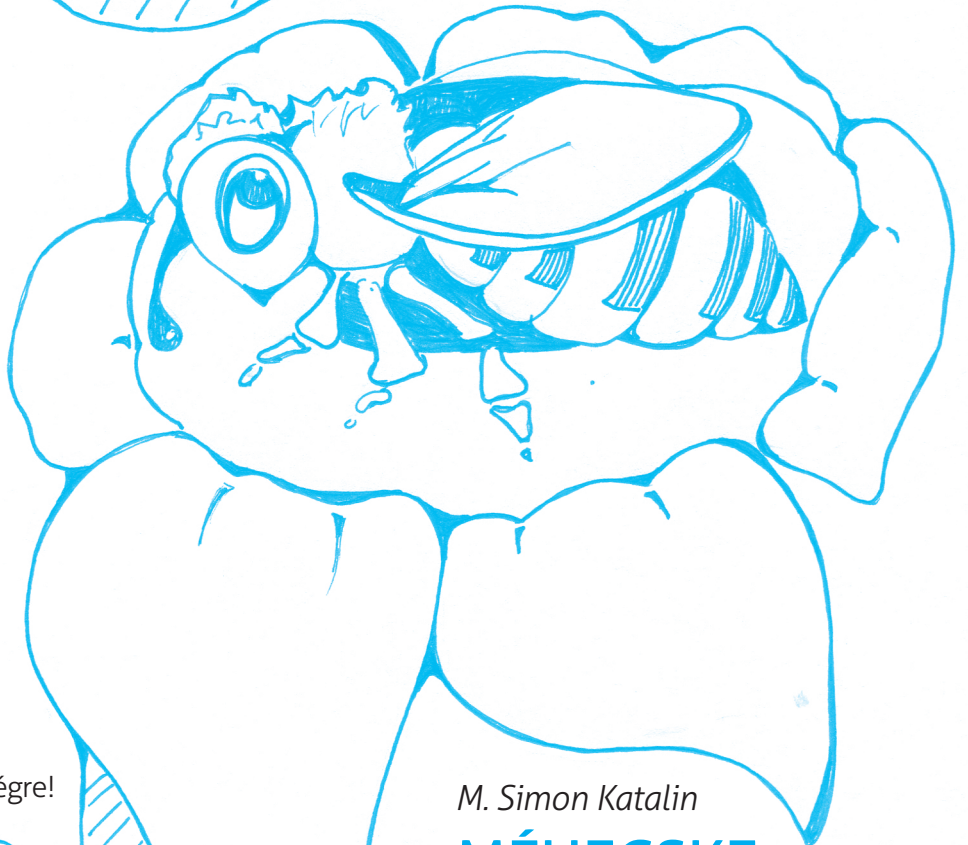
IBOLYÁSZÓ

Erdőn, tar erdőn,
ibolya nyílik
kékellőn.

Hegy, völgy,
domboldal,
éled édes illattal.

Illattal, édessel,
szívig szerelmetessel.

Lányok nevetnek:
ibolyászni mehetnek;
legényekre lelhetnek.

M. Simon Katalin

MÉHECSKE

Gyöngyharmatban megfürödtem,
Kelő napban sütkezéstem,
Szellő kapott szárnyára,
Letett virág szirmára.
A virágport gyűjtögettem,
Nektárral édesítettem,
Hogyha elkészül a mézsem,
Jut majd neked is a télen!

KÁDÁR APÓ SZERENCSEJE

Ukrán népmese

Élt egyszer egy öreg apóka. Egész életében hordókat, teknőket csinált, ez volt a mestersége. Ezért hívták Kádár apónak. Egyszer semmi munkája sem akadt, s még annyi pénze sem volt, hogy kenyeret tudjon venni. S akkor azt mondta a szomszédja:

– Látom, apóka, nincs mit enned. Csinálj nekem egy szép kis teknőt, cserébe kapsz érte kenyeret.

Apóka megörült, és mindjárt nekilátott a munkának. Elkészítette a teknőt, hátára vette, és elindult vele a szomszédhoz. De a teknő nemcsak szép volt, hanem nehéz is. Úgy megnyomta apóka hátát, hogy a nagy forróságban alig tudta vinni. Szerencséire egy tölgyfaerdőn baktatott keresztül. Letörölte arcáról a verejtéket, s leült az árnyékban.

– No, ha már leültem, szundítok is egyet! — gondolta apóka és elnyúlt a fűvön. A teknőt meg magára borította, mint valami takarót.

Kis idő múlva arra fut egy nyuszi. Meglátja a felfordított teknőt, s felkiált:

– Milyen szép asztalka, s egészen üres!

Azzal – hopp! – felült a tetejére.

Megint csak elmúlt egy kis idő, s arra szalad a róka. Megáll, nézi, nézi a teknőt, s felkiált:

– Milyen szép asztalka, s egészen üres! – és odaült a nyulacska mellé.

De alighogy odaült, már jött is a farkas, és ámulva kiáltotta:

– Milyen szép asztalka, s egészen üres!

És szépen odatelepedett a róka mellé. Most már hárman ültek a teknőn: a nyúl, a róka, meg a farkas.

De lám! Megint csak jön valaki: dirmeg-dörög, cimmeg-cammog a medve! Meglátja a teknőt, s megáll nagy csodálkozással:

– Milyen szép asztalka, s egészen üres!

Azzal odaül melléjük negyediknek, a teknő szélére.

Hát, amint ott ülnek, üldögélnek, eszükbe jut, hogy nem is ebédeltek. Azt mondja a medve:

– Megyek az erdőre, szerzek egy kis mézet, s idehozom.

A farkas így szólt:

– A szomszéd tanyán egy zsíros bárányt láttam, én azt hozom ide.

A róka azt mondta:

– Én egy kövér gúnárt láttam, azt cipelem ide!

Utoljára a nyulacska szólalt meg:

– Én a kertben egy hatalmas káposztát láttam, azt gurítom ide.

És mind a négyen elmentek, hogy megszerezzék a zsákmányt. Elsőnek a medve tért vissza. Egész kaptárra való lépes mézet hozott, s ahogy ledobta, csak úgy rengett a teknő. Azután a farkas jött vissza a báránnyal, a róka a gúnárral, végül a nyulacska is megérkezett egy óriási káposztával.

Elkezdtek lakmározni. De még le sem nyelték az első falatot, mikor a szunyókáló apóka átfordult a másik oldalára, s a teknő megmozdult.

– Nézzünk oda! Ki mozgatja ezt az asztalt? – dörögött a medve és tovább falatozott.

Kis idő múlva megint csak megmozdult a teknő – s most a farkas kiáltott fel:

– Ejnye, no! Ki mozgatja ezt az asztalt? – és ő is tovább evett. De nem sokáig, mert a teknő újra megmozdult!

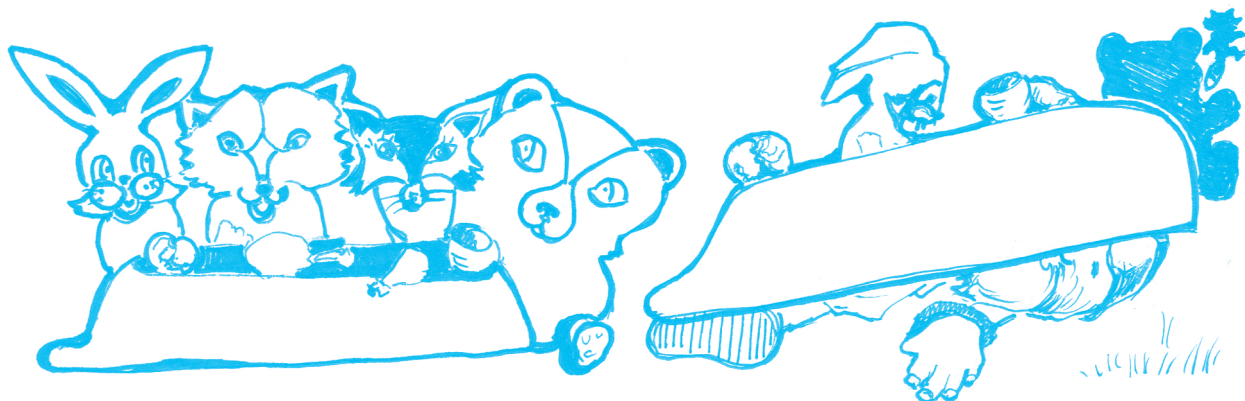
– Ejnye, no! – mérgelődött a róka. – Ki mozgatja ezt az asztalt? – és csámcsogott tovább.

Már azt hitték, nincs semmi baj, mikor apóka hirtelen egy hatalmasat nyújtózkodott, s a teknő majdnem felborult.

– Jaj nekünk! – kiáltott a nyulacska. – Ki mozgatja ezt az asztalt? Gyertek, szaladjunk!

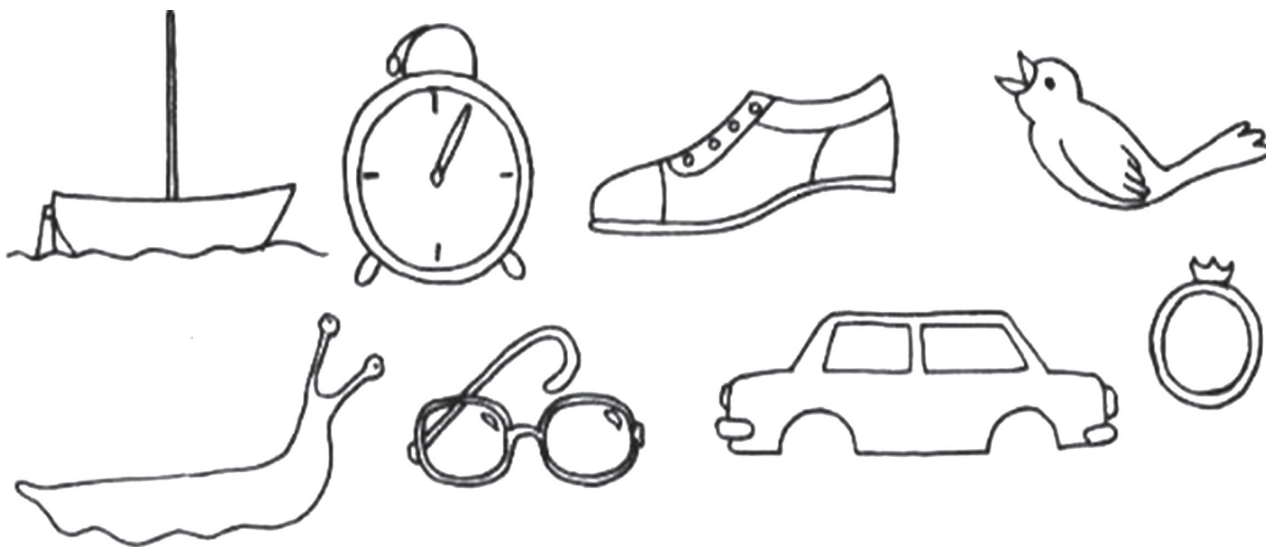
Szaladt a négy koma, azt se tudták, merre, hova, rohantak ész nélkül. Otthagyták a húst, a mézet, a káposztát – s ha akarták, ha nem, megvendégelték apókat. Hát még az a szép cipó, amit a szomszédtól kapott a teknőért!

Apóka olyan lakomát csapott, hogy három napig aludt utána!

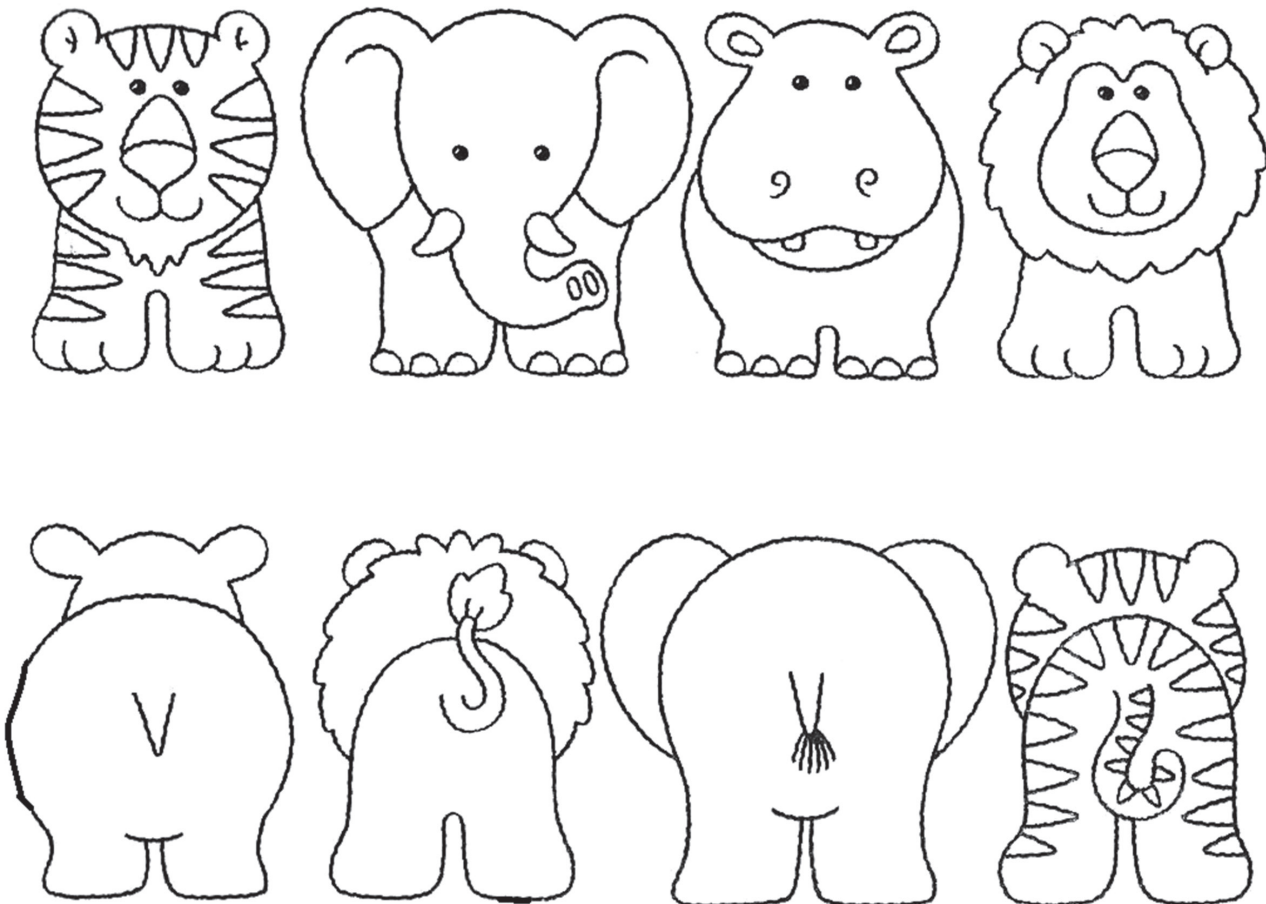
HIÁNYPÓTLÓ

Pótold a hiányzó részeket! Nevezd meg, miket látsz a képeken! Mondd meg, mivel kell kiegészíteni a rajzokat, hogy teljessé váljanak a képek! Színezd is ki az ábrákat!

ELŐL-HÁTUL

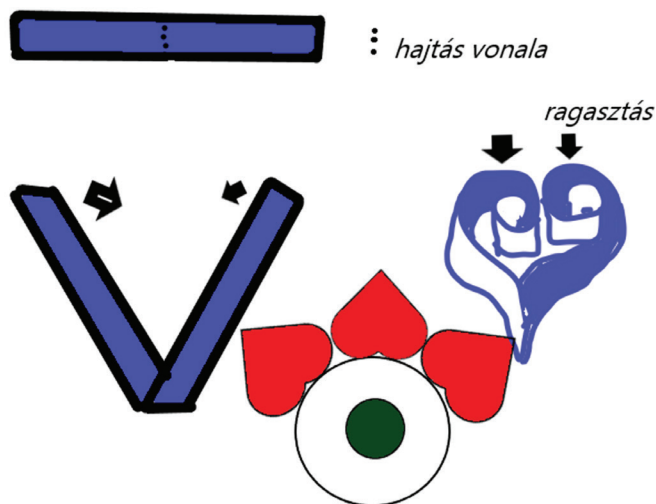
A képen kedves vadállatok rajza látható: fent szemből, lent hátulról. Ha felismered őket hátulról is, kösd össze a fenti megfelelő párjával! Színezhetsz is!

QUILLING-KOKÁRDA VAGY SZOBADÍSZ

Hozzávalók: 1 cm széles, 18-20 cm hosszú piros, fehér és zöld színű papírcsíkok, quilling-tekerőrúd (ha az nincs, megfelel a fogpiszkáló pálcika is), ragasztó.

Elkészítés: Három zöld csíkot egymáshoz ragasztva feltekerünk a pálcikára, a végeket ragasztjuk. Szintén három fehér csíkot egymáshoz ragasztunk, és a zöldre tekerve ragasztóval rögzítjük. Két piros csík következik, ugyanígy járunk el: ragasztóval rögzítjük. Ezután 5 piros csíkot egyesével kettéhajtunk, és mindkét végét befelé tekerjük – szívformát kapunk. A csúcsoknál a kész körhöz ragasztjuk (ábra).

LOVACSKÁK

Hozzávalók: csomagolópapír (10x40 cm), ragasztó, színes papír, olló, filctoll.

Elkészítés: Felnőtt segítségével ez a hajtogatás négyéves korú gyerekekkel már kipróbálható. Csíkot vágunk a csomagolópapírból és hosszirányban félbehajtjuk. Ezután a papír szélét hosszirányban 2-3 cm szélesen befelé hajtjuk, kb. 40 cm hosszú szalagot kapunk. A szalagot keresztirányban két részre vágjuk. Az egyik részből kialakítjuk a fejet, a másikkból a testet és a hátsó lábakat. Az ábra alapján összeillesztjük. Az orrál levágjuk a két háromszöget, ezekből ragasztjuk a füleket. Színes papírból levágunk egy csíkot, bevagdossuk keresztirányban – ez lesz a sörénye. Ugyanilyen színű színes papírból néhány hosszabb csíkot vágunk – ez lesz a farka. Szemet, száját, nyeret rajzolhatunk rá filctollal. Ha hurkapálcára erősítjük, akkor bábként is használhatjuk.

A KARÁDI FALUVÉGEN

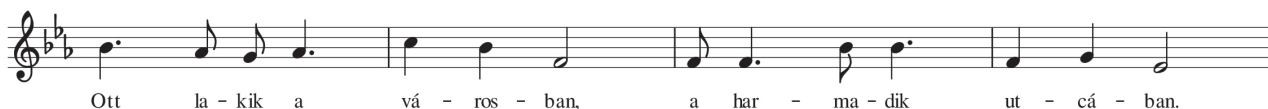

2. Száz forintért adnak egyet, sej, haj, lululululárom, milyen drága, mégis vesznek, sej, haj, lululululárom.

3. A karádi faluvégen, sej, haj, lululululárom, legényvásár lesz a héten, sej, haj, lululululárom.

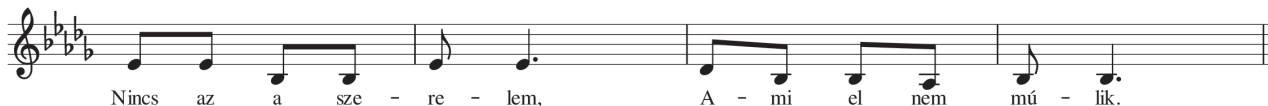
4. Sült krumplióért adnak egyet, sej, haj, lululululárom, milyen olcsó, mégsem vesznek, sej, haj, lululululárom.

ÁLTAL MENNÉK

2. Által mennék én a Tiszán, nem merek, nem merek, de nem merek. Attól félek, hogy a Tiszába esek, hogy a Tiszába esek. Lovam hátán seje-haj, félrefordul a nyereg, A Tiszának hajjai közt elveszek, a babámé nem lesznek.

MEGRAKJÁK A TÜZET

2. Rakd meg, babám, rakd meg Lobogó tüzedet, Hadd melegítsem meg Gyöngye kezeimet.

4. Szerelem, szerelem, Átkozott gyötrelem, Miért nem virágoztál Minden fa levelén?

6. Lám én szakasztottam, el is hervasztottam, szelíd galamb helyett vadgalambot fogtam.

3. Szól a kakukkmadár, Talán megvirrad már. Isten veled, rózsám, Magad maradsz immár.

5. Minden fa tetején, cédrusfa levelén, hogy szakasztott volna minden szegénylegény.

HOGYAN ALKALMAZKODNAK AZ ÁLLATOK ÉS A NÖVÉNYEK A KÜLÖNBÖZŐ ÉLŐHELYEKHEZ?

Körbenéző

Élőhelynek nevezzük azt a területet, ahol egy adott élőlény él. A hegyektől az óceánok fenekéig szinte mindenhol és minden méretben találunk élőhelyeket: lehet az akár egyetlen rothadó fatörzs vagy egy egész erdő is. Tulajdonságait, például a hőmérsékletét, az eső mennyiségét és a talaj minőségét együttesen környezetnek nevezzük.

Fejlődésük során az élőlények alkalmazkodnak a környezethez, amelyben élnek: ezt nevezük adaptációnak. Sőt, sok élőlény olyan jól alkalmazkodott a saját élőhelye körülményeihez, hogy nem élné túl, ha máshová kellene költöznie.

Siralmas sark?

A -30 Celsius-fok alatti hőmérséklet és a sűrű hótakaró végezne a legtöbb élőlényel. Az Északi-sark lakói számára azonban mindez teljesen természetes.

Hogyan alkalmazkodnak?

A jegesmedve vastag bundája és az alatta található több réteg zsír távol tartja a hideget. Sőt, olyan jól melegen tartja az állatot, hogy az alig veszít testhőmérsékletéből.

A puha hótakarón nagyon nehéz járni. A hófajd lába nagy és tollas, így megfelelően eloszlik a madár súlya, ezért nem süpped bele a hóba.

Az Északi-sarkvidék egyes növényei párnára hasonlítanak – a külső rétegek óvják a széltől és a hidegtől a növény belsejét.

Sivár sivatag?

A sivatagok többsége nappal tűzforró és csontszáraz. De még ezen a barátságtalan élőhelyen is van élet.

Hogyan alkalmazkodnak?

A teve megelégszik azzal is, ha csak heti egy alkalommal tud inni. Az orra újra felszívja a leheletével távozó páráját, és szinte sosem izzad.

Számos sivatagi állat éjszaka kel életre, amikor hűvösebb van. Az ugróegér alkonyatkor hagyja el a rejtekét, és indul hosszú útra táplálékáért.

A rövid esős évszakban számos sivatagi növény bukkan fel. Mindössze néhány hetük van, hogy kifejlődjenek, virágozzanak és termést hozzanak, mielőtt a sivatag újra kiszárad.

Hazel Maskell *Mi fán terem a biológia?* c. könyve nyomán. *Képek: erdekesvilag.hu*

Meske

Bódai-Soós Judit

SZÉP LIZETTA VÁGYA

Ha a szépségnek szobrot állítanának, akkor azt mindenképpen Lizettáról kellene mintázniuk, mert az ő szépségének nincsen párja kerek e világon.

Már egészen aprócska, hátulgombolós csöppségként is látszott rajta, hogy nagyon szép leány lesz belőle, de mire 16 éves lett, messze földön híres volt őzikeszeme, aranszőke haja, kecsesen gömbölyded alakja, igéző mosolya.

Mindig kész volt a kacagásra, rózsapiros ajkai közül ki-kivillantak szabályos fehér fogai, s ilyenkor két kis gödör támadt orcája két felén, melyekben a leányra vetülő tekintet úgy pihent meg, mint gyermek az anyja ölén.

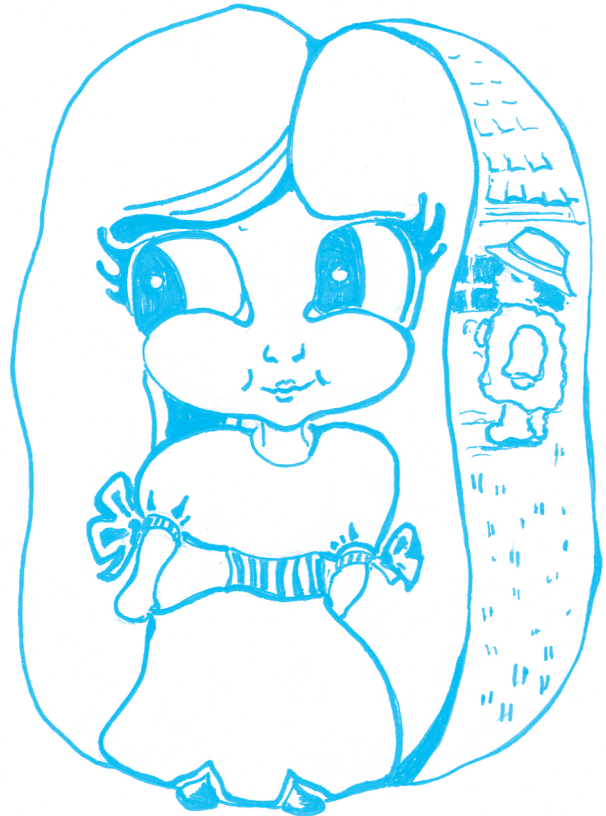
Akadt is számtalan kérője világszép Lizettának, de ő egyikükhöz sem akart feleségül menni, mert bár a kérők ígértek neki fűt-fát, s az egész csillagos eget, de azt egyikük sem tudta kitalálni, hogy mi a lány titkos vágya, s vajon milyen ígéret nyitná meg a kaput a szívéhez.

Teltek-múltak az évek, jöttek-mentek a kérők, de Lizetta mindegyiket kikosarazta. Pedig akadt az udvarlók közt király, nagyhatalmú varázsló, szédületesen gazdag olajsejk, bölcsebbnél bölcsebb tudós, és más számtalan olyan férfiú, aki méltó párja lehetett volna a lánynak. De ahogyan jöttek, úgy haza is mehettek, mert Lizetta egyiküket sem fogadta el férjeként. És közben együtt búsult visszautasított hódolóival, mert kezdte azt hinni, hogy nincs a világon olyan férfi, aki pontosan azt tudná neki nyújtani, amire ő vágyik.

Egy nap aztán egy szegénylegény kopogtatott Lizetta édesapjánál, mert munkát keresett. Becsületes, dolgos embernek tűnt, ezért felvette őt a gazda a lovai mellé. A fiú egyből be is fészkelte magát az istállóba, és hozzáfogott, hogy lecsutakolja a lovakat. Dolgozott megállás nélkül egész nap. A gazda elégedetten szemrevételezte a legény munkáját, és Lizettát szalajtotta hozzá a vacsorával.

A lánynak nagyon megtetszett a fiú, s amíg az evett, ő mellételepedve csendesen figyelte, aztán beszélgetést kezdeményezett vele. A legény igen kedvesnek, barátságosnak bizonyult, és szívesen beszélgetett Lizettával. A lány először csak a lovakról faggatta, de később már mindenféle szóba került közöttük.

Ettől a naptól fogva aztán mindig Lizetta vitte az ételmezt a lovásznak, és minden este hosszú órákon keresztül beszélgettek.

Addig-addig, hogy a fiú egy nap aztán bekopogott a lány apjához. Az öreg nagyon meglepődött, mert a fiú, bár szégyenlős volt, zavarában még csuklott is, de valahogy csak kibökte, hogy feleségül kéri Lizettát. Az apa behívta lányát, mert a döntés mégiscsak az ő kezében volt, de azt azért még előtte elmondta a fiúnak, hogy a leány már számtalan kérőjét kikosarazta, mert egyikük sem tudott olyan dolgot ígérni neki, amire ő vágyott. Ezért, amikor Lizetta a szobába lépett, a legény félénken elismételte a kérését, majd hozzátette, hogy az ő ajánlata bizonyára fel nem érhet a sok király és más előkelőség ajánlatával, mert ő nem tud aranyat, kincset, pompát, gazdagságot, csodákat, csillagos eget ígérni, csupán a sárga tartó szerelmét, szerető családot, közös gyermekeket, unokákat.

Lizetta elsírta magát a boldogságtól, mert pontosan ez volt a szíve legőszintébb vágya. Ennél többet senki sem ajánlhatott volna neki.

Azonnal igent mondott, amit néhány hét múlva világraszóló lakodalom követett. A lovászegény pedig azóta már rég megadta mindazt feleségének, amit egykor ígért: az örök szerelmet, a szerető családot, a közös gyermekeket és unokákat, s ezzel együtt a létező legnagyobb boldogságot.

A SZÜRKE LÓ

Magyar népmese

Egyszer volt egy szegény ember, akinek a világon semmi egyebe nem volt, csak egy szürke lova. Azzal kereste a mindennapi kenyerét, hogy eljárt a szürke lovával őrölni; éjjel-nappal mindig őrölt rajta. A szürke ló nagyon megunta ezt a dolgot, látta, hogy más ember lova mindig párjával őröl, neki meg magának kellett húzni a malmot, azt mondja hát a gazdájának:

– Édes gazdám, mi dolog az, hogy más ember mindig két lóval őröl, te meg engem csak magamat fárasztasz itt a malomban?

– Biz’ annak az az oka, kedves lovam, hogy egy árva bogaram sincs, akit melléd foghatnék.

– Ha csak ez a baj, eressz el engem, majd keríttek én magamnak egy társat.

A szegény ember mindjárt kifogta a malomból, eleresztette. Elindult hát a szürke ló, hogy társat kerítsen magának. Megy, mendegél hetedhét ország ellen, egyszer meglát egy rókalyukat. Kapja magát, ráfekszik a lyukra, mintha meg volna döngölve, mintha már a farkát se tudná mozdítani.

Odabent a rókalyukban egy öreg róka lakott három fiával. Egyszer a legkisebb fia ki akar menni, meglátja a szürke lovat, azt gondolja a fehérségéről, hogy hó van. Visszamegy az anyjához.

– Jaj, anyám, nem lehet most kimenni, nagy hó van odakint.

– Már hogy volna – feleli az öreg róka –, hiszen éppen nyár közepe van most. Eredj ki te, fiam –

mondja a középső fiának –, te öregebb vagy, többet tudsz, nézd meg, mi az.

Kimegy a középső fia is, az is meglátja a szürke lovat a lyuk száján, az is visszamegy.

– Jaj, anyám, csakugyan nem lehet most kimenni, hó van.

– Már hogy volna most hó, hiszen éppen nyár közepe van. Eredj ki te, legöregebb fiam, te legtöbbet láttál már a világon, nézd meg, mi van ott.

Kimegy a legöregebb fia is, de az is csak azzal megy vissza:

– De bizony csakugyan hó van, akárhogy van a dolog, semmit se láttam, csak a nagy fehérséget.

– Nem lehet most hó, hisz éppen nyár közepe van – mondja az öreg róka, azzal maga megy ki. Látja, hogy nem hó, hanem szürke ló. Gondolkozóba esik, hogy kellene azt elhúzni onnan; ha ott marad, még csak ki se tudnak járni. Próbálják elhúzni a három fiával, de meg se tudják mozdítani. Elmegy hát a farkas komájához.

– Kedves komám, ugyancsak jó pecsenyére tettem szert, már oda is vittem a lyukam szájához, de sehogy se fér bele, pedig ha kívül marad, mind kikezdi a varjak; azért hát azt gondoltam, húzzuk el a te barlangodhoz, abba talán belefér, majd rájárhatunk ketten is.

A farkas megörült a jó pecsenyének, gondolta magában: csak egyszer az ő barlangjában legyen, nem eszik abból a róka egy fél falatot se. Mindjárt visszamentek a róka lyukához; még akkor is ott feküdt a szürke ló, tette magát, mintha meg volna döngölve. Mikor odaértek, elkezd a farkas tanakodni:

– Hogy kellene ezt az én barlangomhoz elvinni, koma?

– Hát csak úgy – felel a róka –, ahogy én idáig hoztam: a farkam a farkához kötöttem, úgy hoztam árkon-bokron keresztül, még csak nehéz sem volt. Most hát kössük a te farkadhoz a farkát, úgy a legszebben elviheted.

A farkas mindjárt ráállott, az bizony jó lesz! Már előre fente a fogát a jó pecsenyére – a róka meg jó erősen összekötötte a farkas farkát a szürke ló farkával.

– Húzhatod már, koma!

Húzza a farkas, majd megszakad, de meg se bírja mozdítani, amint legjobban erőlködik, hirtelen felugrik a szürke ló, elkezd szaladni, húzza ám a farkast farkánál fogva maga után árkon-bokron keresztül, viszi egyenesen a gazdájához.

– No, gazdám, hoztam magamnak társat.

A szegény ember mindjárt agyonverte a farkast, a bőrét eladta a zsidónak jó pénzért, azon vett egy másik lovat, attól fogva sohasem őrölt magában a szürke ló.

Ha magában őrölt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Aranykanu

Ha tavasz, akkor jó idő, s ha jó idő, akkor igyekezzetek minél többet lenni a szabad ég alatt! Ehhez az *Irka* néhány játékötlettel igyekszik hozzájárulni.

SAPKÁS FOGÓ

Kellékek: sapka vagy bőrkalap, amely könnyen fejre tehető.

Kijelölünk egy fogót és egy körülhatárolt játékterületet. A társaknál van a sapka. A kergető „Én vagyok a fogó!” felkiáltással elkezdni kergetni azt, akinél a sapka van. A sapkát tartó azonban gyorsan átadja a sapkát, mert a fogó csak a sapkás társat kergetheti. Az új sapkás gyors irányváltoztatással szalad tovább, és továbbadja a sapkát. A játék akkor jó, ha nagyon gyorsan továbbadjuk a sapkát, és a fogó cikázhat utána. Ebben a játékostársai segítsenek a sapka viselőjének azzal, hogy a sapkát lekapják vagy elveszik a fejéről. A sapkát földre dobni nem lehet.

SZALAGSZERZŐ

Tűzzön minden játékos a vállára egy széles szalagot úgy, hogy az futás közben ne essen le, de könnyen le lehessen venni onnan. A játékosoknak úgy kell elvenni valakitől a szalagját, hogy közben a sajátjuk megmaradjon. A szalagot kézzel nem szabad védeni. A szerzett szalagot ki kell tűzni a játékosnak a sajátja mellé. Akinek elvették a szalagját, az kiáll a játékból.

Az a győztes, aki több szalagot szerez magának.

PÓKHÁLÓFOGÓ

A kijelölt játékterületet osszuk 5-6 részre. Minden részben áll egy-egy fogó, aki csak a saját területén foghatja el a játékosokat. A versenyzők az egész területen összevissza futhatnak. Akit – saját területén – megérint a fogó, az kiáll a játékból. Az a fogó lesz a győztes, aki több játékost fogott meg.

NÉGYZETES-KÖRÖS FOGÓ

Egy nagy négyzetet, ebbe pedig egy nagy kört rajzolunk. A körbe beáll egy gyerek, a négyzetbe a többiek. A körben álló játékos megpróbálja megérinteni a körön átfutkosó társait. Ha sikerül, a bent álló kilép, a megérintett lesz a fogó. Ügyeljünk rá, hogy csak addig játsszuk, míg a gyerekek meg nem unják.

SZÁMOS FOGÓ

A játékosok kört alkotnak. Mindenki kap egy számot. A fogó a kör közepére áll bekötött szemmel. Mond két számot, és azok gazdájának helyet kell cserélni úgy, hogy a fogó ne tudja elkapni őket. A fogó nehezíti a játékot azzal, hogy megmondja, hogyan kell – törpejárással, nyúlügetéssel, indiánszökdeléssel stb. – helyet cserélni. Akit megfog, az lesz a fogó.

ÜLTETŐ

Kiszámolással megválasztják az egyik játékost ültetőnek. Elindul valamelyik játszótársához, aki azonnal leül. Ekkor az ültető ráhelyezi kezét a fejére, és őrzi, a másik kezével igyekszik a többieket távol tartani az ültőtől. Akit az ültető megérint, az kiáll a játékból. Akinek viszont sikerül az ültőt megérinteni, az veszi át az ültető szerepét.

FEKETE-FEHÉR GYUFÁSDOBOZZAL

A játékhoz két csapat és egy gyufásdoboz szükséges. A szabadban két vonalat húzunk a földre, egymástól két méter távolságra. Ezekből kb. 10 méternyire húzunk egy záróvonalat. Az egyik csapat fekete, a másik fehér. A csapatok a kétméteres vonalakra állnak. A játékvezető feldob egy gyufásdobozt: ha a címkés felére esik, akkor a fehérek kergetik a feketéket, ha a másik oldalára, akkor a feketék a fehéreket. A cél, hogy minél több játékost ejtsünk foglyul a másik csapatból. A 10 méteren túli vonalon nem érvényes az elfogás. A foglyok beállhatnak az új csapatba játékosnak.

MAJOMFOGÓ

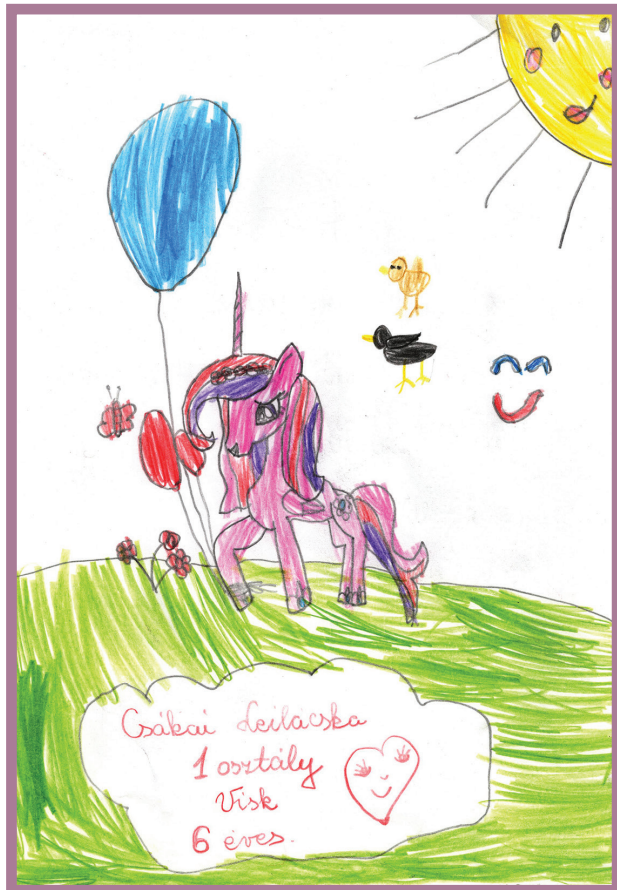
Egy fa törzsére kb. 10 méteres kötelet kötünk úgy, hogy belekapaszzkodva forogni lehessen a fa körül. Ennek végét fogja a majomfogó. A fa körül 4-5 méteres távolságban 10-15 apró tárgyat (például karikákat, pálcikákat vagy körlapokat) rakunk le a földre. A játékosok kb. 15 méteres sugarú körben helyezkednek el. „Rajt!” vezényszóra megpróbálják ellopni a karikákat, más tárgyakat a csodafa alól, amelyek most a drágakövek. Ám a majomfogó nem engedi, mert kötéllel a kezében megérinti a lopni szándékozókat. Akit megérint, annak le kell tennie a drágakövet, és büntetésből el kell futnia a közelben 15 méterre kijelölt (piros krepppapírral jelzett) fához, és meg kell érintenie. Csak ezután próbálkozhat újabb „drágakő” ellopásával. Az a játékos győz, aki a legtöbb „drágakövet” lopta el a csodafa alól. A következő játékban ő lehet a csodafa őrzője, vagyis a majomfogó.

KI ESZI MEG A CSOKIT?

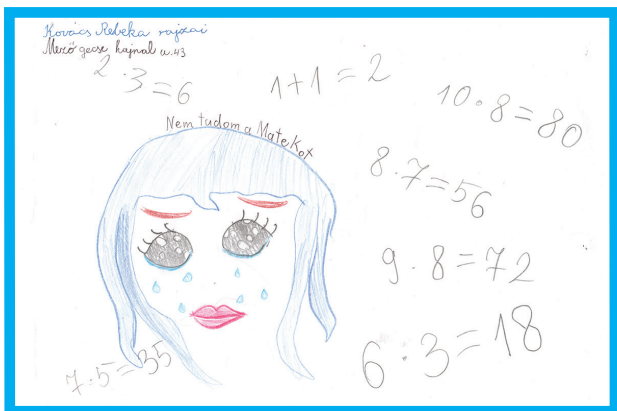
Két gyerek megfogja egymás kezét. Tőlük jobbra és balra egy-egy székre egy-egy sapkát helyezünk el, alatta egy kis becsomagolt csokival. A cél: anélkül, hogy a társ kezét elengednék, rakják fejükre a sapkát, bontsák ki és egyék meg a csokit.

Bakancsos Szabina, Tiszacsoma

Csáka Leila, Visk

Kovács Rebeka, Mezőgecse

László Antónia, Salánk

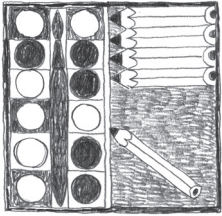
Leheza Krisztina

Mészáros Pál, Tiszacsoma

Udud Kristóf, Aklihegy

Kifestő

Kovács Jolánka

SÁNTA MESE

Élt egyszer egy sánta legény.

Lépett egyet, aztán felet, aztán megint egy és felet. Akkor kezdte újra.

Hát nem kijutott az útra!

Ott meglátott egy lányt. Az is sántikált. Kezében egy lepény.

– Kell-e lepény, legény? – kérdezte a lány.

– Kell bizony, ha lekváros! Messze van még a város.

A lány kettétörte a lepényt. Megkínálta a legényt.

– De jó lekvár, te lány! – ujjongott a legény. – Tán te főzted?

– Én ám!

– Ugyan miből?

– Egresből meg eperből, s tettem bele meggyet.

– Ki szedte le az egrest?

– Hát én!

– Sántikáltál közben?

– Bizony sántikáltam, míg a bokrot körbejártam.

– Hát az epret ki szedte le?

– Én e'!

– Sántikáltál közben?

– Hogyne!

– Hát a meggyet ki szedte le?

– Én voltam az, nem más!

– Sántikáltál közben?

– A meggyfán? Ott nem. Míg a meggyet szedtem, lesántultam közben.

– Leestél a meggyfáról?

– A legfelső ágról.

– Aztán szedted az egrest?

– Aztán.

– Utána meg az epret?

– Úgy ám!

– Szép lány vagy te, tudod-e?

– Így mondják.

– Meg ügyes is, úgy látom.

– Megélek a világon.

– Csak a lábad sánta.

– Neked, ha nem tetszik, hát a fene bánja.

– Dehogynem, nagyon is! Sánta vagyok én is.

– No, mi legyen akkor tovább?

– Mondd meg, és én hallgatok rád.

– Töröld meg a szádat, még mindig lekváros.

– Jó, hogy mondd, hisz már közel a város.

A legény megtörölte a száját.

– Figyelj ide, te sánta lány...

– Mondd már!

– Ha beérünk a városba, elmehetnénk a templomba.

– Imádkozzunk egyet?

– Az első az, de utána feleségül veszek.

– Ez lánykérés, vagy mi?

– No, akkor így: van-e kedved hozzám sántikálni?

– A válaszom ez, ni! – mondta a sánta lány, és közelebb sántikált a legényhez.

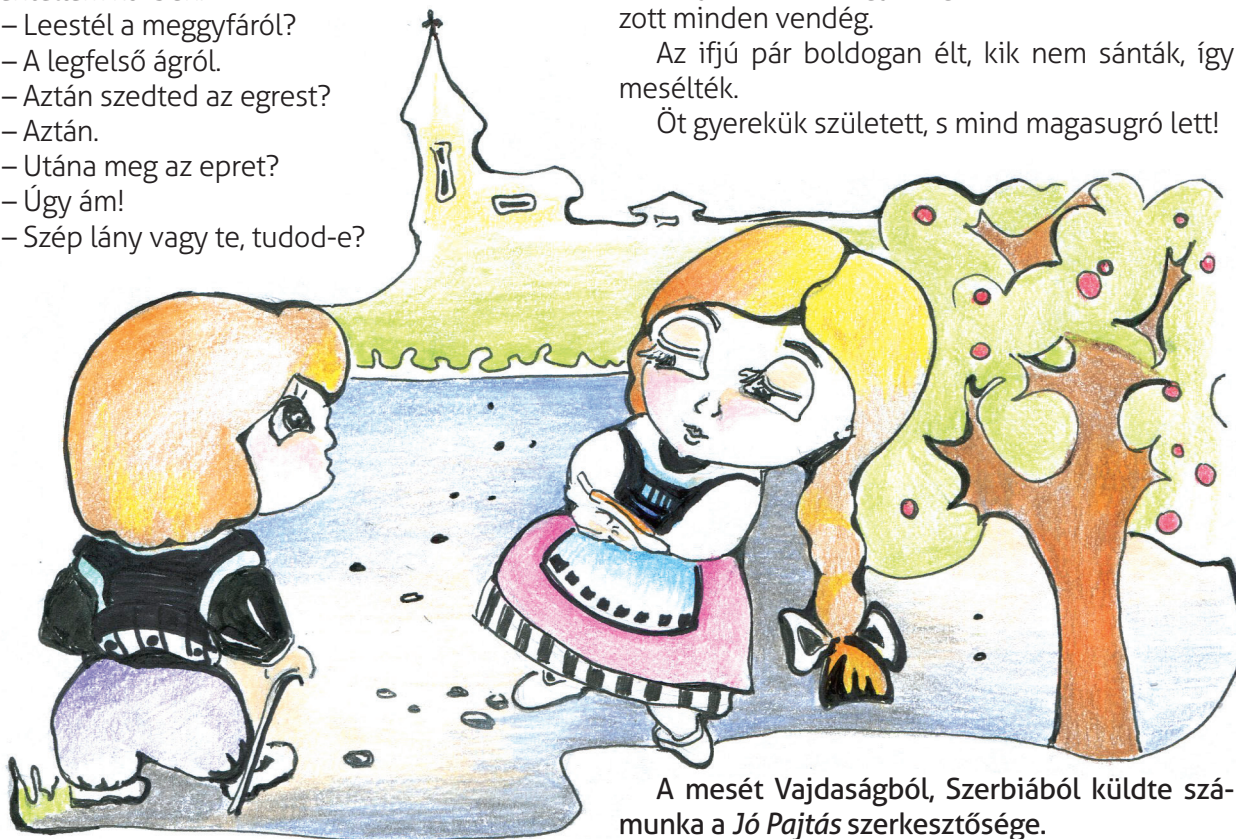
– Fogjál karon, kedves! – szólt a legény, és karofogva a templomig bicegtek.

Bebicegtek a templomba, megesküdték azon nyomba!

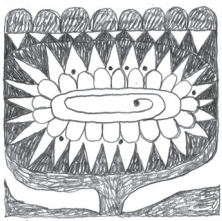
A lagzit másnap tartották. A sok vendég, ifjak, vének, magasugrók s a gyorsfutók, kocogók és lomhák, na meg persze a sánták, egytől egyig a csárdást ropták. Bor, pálinka mind elfogyott, sánta kutya tortát kapott. Lekváros bukta, ízes palacsinta annyi volt ott, hogy még...! Majd' két dekát hízott minden vendég.

Az ifjú pár boldogan élt, kik nem sánták, így mesélték.

Öt gyerekük született, s mind magasugró lett!

A mesét Vajdaságból, Szerbiából küldte számonkora a Jó Pajtás szerkesztősége.

Verszorgó

Sás Károly

ORRSZARVÚBOGÁR

Cserfán mászik egy bogár,
egy nagy orrszarvúbogár.
Lassan lépked, nem siet,
vizsgálja a fatörzset.

Rajta kívül ott sétál
még öt orrszarvúbogár.
Három fiú, három lány,
mászkálnak a vén cserfán.

Közben arról beszélnek,
sapkát kéne vegyenek.
A nap olyan nagyon süt,
majdnem megsül a fejük.

Szarvuk van a fiúknak,
arra sapkát hogy' húznak?
Cserfakupacs jó lenne,
ha közepén lyuk lenne.

Megkérlik az egérkét.
rágja ki a közepét.
Kupacssapkát felteszik,
de szarvukra nem illik.

Mondja is a hőscincér:
„Lyukas sapka semmit ér!”
Sapkájukat ledobják,
az orrukat fenn hordják.

Lányok fején szarv nem nőtt,
köthetnének fejkendőt.
Fejkendőt nem találnak,
levélsapkát próbálnak.

Néhány növény levele
illik is a fejükre.
Pirosakat, zöldeket,
sárgákat is föltesznek.

Levelekkel fejükön,
sétálnak a fatörzsön.
A hőscincér kuncogott:
„Hát még ilyen ki látott?”

Mester Györgyi

PIHÉCSKE KALANDJA

A kis tollpihe a dunyhából hullott ki, miközben a hatalmas, hófehér ágyneműdarab az udvaron süttette hasát a nappal, a gazdasszony jóvoltából.

A pihécske teljesen váratlanul pottyant ki a dunyhából. Mindez akkor történt vele, miközben az ágyneműt a kötélre terítették, és előtte alaposan felrázták.

Elesettnek, elárvultnak érezte magát társai nélkül. Bezzeg, amikor még együtt szorongtak odabenn a nagy dunyahásban, mennyit veszedtek. Sosem volt egyetértés közöttük, a helyszűke miatt, kénytelen-kelletlen egymáshoz préselődtek. Némelyikük összesodródott, egy másik a bőbitáját vesztette el, de akadt olyan is, amelyik kettétört a többiek súlya alatt.

A tollacska éppen fellelegzett, hogy kiszabadult a tömegeből, amikor hirtelen feltámadt a szél, és a fűből a levegőbe emelte. Megpörgette, durván lökdöste, össze-vissza forgatta, úgy megszedítette, hogy szinte már azt sem tudta, hol van.

Szembeszállni nem tudott a széllal, mert az sokkal erősebb volt nála. Úgy tűnt, akarata ellenére felrepíti a magas égbe. A tollpihe nem akart elszakadni az anyaföldtől, ezért azon igyekezett, hogy valamiben megkapaszkodhasson.

Amikor a szél egy pillanatra elállt, hogy erőt gyűjtsön, s a levegőből jókorát szippantva még jobban tudjon fújni, a tollacska kihasználta az alkalmat. Lenézett a földre, hogy hová is pottyanhatna hirtelenjében, amikor hófehér, puha, borzas gömböket pillantott meg közvetlenül maga alatt, amint jobbra-balra billegve, sorban, szépen egymás után totyogtak. Az egyik végükön valamiféle sárga színű kinővést viseltek, és menetelés közben furcsa hangokat bocsátottak ki magukból, olyasfélé, hogy gá, gá, meg gi, gá, gá. Egy életem, egy halálom, gondolta a tollacska, és mielőtt a szél hatalmas mellkasából orkánszerűen előtört volna a levegő, a mélybe vetette magát.

Az egyik puha, borzas halomra esett, így sérülés nélkül megúszta. Körülnézett, és látta, amit a magasból nem tudott megállapítani, hogy tulajdonképpen barátok közé került. Ugyanolyan fehér tollacskák alkották a borzas gömböt, mint amilyen ő maga is volt, annyi különbséggel, hogy a többiek szorosan oda voltak tapadva a fehér gömb felületére. Bebújt a biztonságos tömegbe, és amitől régen annyira szenvedett, most annak minden előnyét kiélvezte. A szél ugyanis hiába fújt olyan rettenetesen, kereste, kutatta, de nem találta meg a társai által elrejtett kis pihét.

Amiért elbújtatták, a tollacska hálából sokat mesélt új barátainak arról, miként is folyt az élete korábban, előrevetítve, hogy ha jól viselkednek, egyszer majd ők is bekerülhetnek egy szép, fehér, dunyhába...

Irka

HUSZONÖT — ÉVES — LETT AZ IRKA

Karácsonyi műsorral egybekötve, 300 *Irka*-olvasó jelenlétében ünnepeltük meg az *Irka* fennállásának 25. évfordulóját 2018. december 17-én a beregszászi főiskolán.

Az ünnepséget Kiss Julianna vezetésével a főiskola kórusa nyitotta meg karácsonyi énekeivel. Orosz Ildikó, az *Irka*t kiadó Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke emlékeztetett: gyermekek nemzedékei nőttek fel *Irka*-olvasóként. Az, hogy az *Irka* lapszámai eljuthattak az olvasni szerető gyermekekhez, Magyarország Nemzetpolitikai Államtitkárságának köszönhető.

Potápi Árpád János, a Nemzetpolitikai Államtitkárság vezetője köszöntőjében kiemelte: az *Irka* megtartó erőt jelent a kárpátaljai magyar közösség számára.

Többen jelen voltak az *Irka* egykori és/vagy jelenlegi munkatársai közül, így Penckófer János költő, Kulin Ágnes festőművész, az *Irka* korábbi grafikus, és Gabóda Éva, a *Döngicsélő* rovat szerkesztője.

Vass Ilona, a Rákóczi-főiskola rektorhelyettese saját, 100 lapszamból álló *Irka*-gyűjteményét adta át az *Irka* archívuma számára.

Iván Gábor görögkatolikus parochus a közelgő ünnep kapcsán elmondta: „Krisztus azért született, hogy elhozza közénk azt a boldogságot, dicsőséget és örömet az em-

berek számára, amely soha el nem múlik.” Az ünnepi hangulatot Weinrauch Katalin fokozta a Mikulásról és az adventi készülődésről szóló verseivel.

A főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetének hallgatói Kokas Erzsébet vezetésével a szentcsaládjárás hagyományát elevenítették fel. Fellépett Fábián Jázmin, a Tulipán Népművészeti Tanoda növendéke egy karácsonyi énekkel. Kokas Erzsébet pedig karácsonyi éneket tanított a jelenlévőknek.

Cibla Anita gecsei tanítónő az egykori és jelenlegi olvasók nevében szólt az ünneplőkhöz. Mint elmondta, elsős volt, amikor először megjelent az *Irka*, s iskolájukban mindig nagy eseménynek számított az újabb lapszám érkezése. Punykó Mária alapító főszerkesztő pedig arra biztatta a jelenlévőket, hogy szeressenek olvasni.

Az ünnepség keretében adta át Potápi Árpád János a *Miénk a város.* c internetes verseny kárpátaljai díjazottjainak ajándécsomagját.

A születésnap ünnepség nem lett volna teljes az ünnepelt tortája nélkül, melyet minden vendégünk megízlelhetett. Zárásként Gabóda Évával karácsonyfadíszeket készíthettek az ügyeskezők. A KMP SZ pedig egy-egy ajándécsomaggal is kedveskedett a jelenlévőknek.

Bárdos Máté, Beregszász

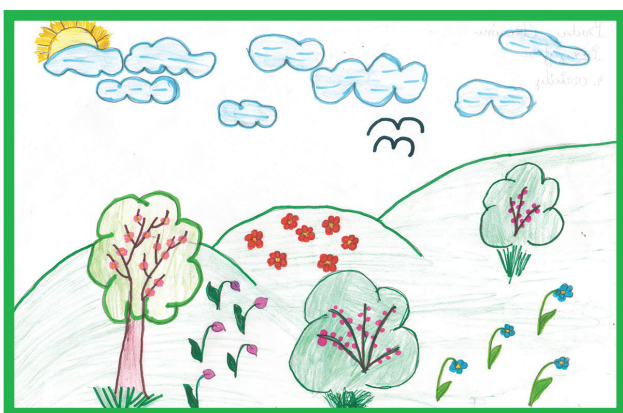
Barkaszi Emese, Som

Béres Anna, Csap

Béres Katalin, Csap

Buda Eleonóra, Beregújfalu

Dankó Orsolya Valéria, Kisbégány

Fülöp Antónia Éva, Som

Juhász Alex Ferenc, Beregszász

Kosztyuk Milán-Sándor, Szernye

László Dániel, Beregszász

László Máté, Beregszász

Máté Emília, Dercen

Mitrovics Arianna, Szolyva

Orosz Kamilla, Dercen

Szabó Szofia, Badaló

Tóth Zsófia, Tiszacsoma

Orgoványi Anikó

ÁLLATI BULI

Hej, de nagy a sürgés-forgás,
zsong a tisztás széle,
ünnepnapra készülődik
erdő-mező népe.

Batylus bálba hívogatják
ma a vadvilágot,
összehordják egykettőre
a sok finomságot.

Száraz rózsét gyűjt a szarvas,
gombát szed a medve,
kerek üstben rotyog már az
ízletes csiperke.

Hangyák morzsákat cipelnek,
torta lesz belőle,
méhek mézet csurdítanak
majd a tetejére.

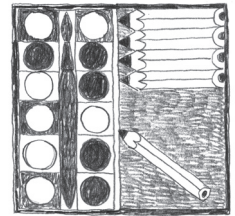
Misi mókus diót tördel
ízés tölteléknek,
mogyorót is rakosgat rá,
színes díszítésnek.

Tücsök koma hegedűjén
felcsendül a nóta,
ugrándozik a kisveréb,
meg nem áll a lába.

Szöcske szökken, darázs röppen,
lepke libben szépen,
rózsabogár keringőzik
léggel kéz a kézben.

Állati volt ez a buli,
pont, mint a mesében,
meg is rendezik majd eztán,
minden szökőévben!

Kifestő

AZ ÉN HAZÁM...

Valahol felétek, Rahónál keletkezik a Tisza, és hosszú, kanyargós út után érkezik hozzánk, az egykori Délvidékre, a mai Vajdaságba (Szerbia területe), hogy végleg eltűnjön egy még nagyobb folyó, a Duna habjai között.

A közös anyanyelv, történelem és kultúra mellett a Tisza is összeköt minket. Csakhogy kicsit megváltozik, mire hozzánk ér. Jócskán kiszélesedik, sebes folyásúvá válik, nem ritkán veszélyes, de gyönyörű. Mi ragaszkodunk hozzá, ahogy sok minden máséhoz is. Például egyetlen magyar nyelvű gyermeklapunkhoz, a *Jó Pajtás*hoz. Pontosabban: létezik egy írni-olvasni tanuló, kicsinyeket megszólító *Mézeskalács* és a 8-9 éves kortól ajánlott *Jó Pajtás*, melyet az általános iskolás korúak forgatnak legszívesebben, általában 15 éves korig.

A *Jó Pajtás* egyik lapszámának borítója

Az A4-es formátumú, 28 oldalas *Jó Pajtás* hetente jelenik meg, s úgy tudjuk, a világ egyetlen magyar nyelvű gyermekhetilapja. A legtöbb vajdasági általános iskolában járattják, sokan olvasásuk, akár csak az *Irkát* Kárpátalján. Kicsinyke a szerkesztőség, de hétről hétre igyekezünk tájékoztatni a friss történésekről, ezenkívül bemutatni a kimagasló tehetségeket, a kiváló iskolákat vagy a tekintélyt élvező tanárokat. A tájékoztatás mellett a

lap nagy hangsúlyt fektet a tananyagpótló, ismeretbővítő tartalmakra, nem kevésbé a szórakoztatásra. Talán ti sem csodálkoztok, ha azt mondjuk, egyik legkedveltebb rovatunk a *Vihogi*, azaz a viccoldal (minderről meggyőződhetek a www.jopajtas.com honlapon).

A szenttamási negyedikesek üdvözlőüzenetüket küldik Kárpátaljára

A vajdasági gyerekek zöme szívesen vásárolja a *Jó Pajtás*t, mégis egyre kevesebbet adunk el belőle. Hogy miért? Vélhetőleg azért, mert sokan elhagyták szülőföldjüket. Ezekben a térségekben a múlt század utolsó évtizedében háború dúlt – úgy, mint nálatok most –, amit elszegényedés követett. Akik nem menekültek el a háború elől, azokat a szegénység indította meg. Mégis maradtunk még szép számban, de érezhetően kevesebben, mint régen. Igyekszünk anyanyelvünkhöz, nemzetiségünkhöz hűek maradni, de ebben a társadalomban is helyállni, amelyik körülvesz bennünket.

Hogy mindezt alátámasszam, sőt, szűkebb hazánkat is bemutassam, kölcsönkértem kortársatokat, a zentai *Nagy Abonyi Gábor* hetedikes (13 éves) tanuló dolgozatát, melyet a magyar kultúra napja alkalmából kiírt pályázatra készített. Esszéjét díjazták és dicséretben részesítették.

„Az én hazám Vajdaság, mely Magyarországtól délre helyezkedik el. Ma Szerbia része” – írja Gábor. „Ameddig a szem ellát, csak síkság látható. Az Alföldre jellemző, fákkal övezett tanyák és a széles utcájú falvak törlik meg a táj egyhangúságát. Dél felé haladva a felhővel könnyen összetéveszthető Tarczal-hegység (Fruška gora) vonulata tűnik elő. A gazdag termőföldet több folyó és csatorna öntözi. Számomra a Tisza a legkedvesebb, mivel zentai születésű vagyok. Ez a folyó képezi a határt Bácska és Bánát között. Viszont a Dunától délre helyezkedő területet Szerémségnek hívjuk.

Vannak különleges természeti értékekkel rendelkező területek. Egyik ilyen a Delibláti-homokpuszta. Ezen a területen olyan vadállatok élnek, mint farkas, róka és kígyó, nem beszélve a rengeteg madárfajról. Hasonló gazdagságot mu-

tat a növényvilág is, a maga hatszáz fajával. Bánát középső részén található egy másik jelentős földrajzi képződmény. Ez a Sós kopó (Slano Kopovo), mely a ritka szikes tavak egyike. A lúgos, zavaros vízben csak a kékalgák fejlődtek ki. A sok átvonuló és költő madár nemcsak a hazai, hanem a külföldi madarászokat is ide csábítja. *„A terület az észak-déli migrációs útvonal mentén nagy jelentőségű madárpihenő-, éjszakázó- és táplálkozóhely, amely 2004-ben felkerült a Ramsari listára, vagyis a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek közé.”* Mivel Európában egyre inkább tűnnek el a sós tavak, ezért a Sós kopó és környéke mind nagyobb jelentőséggel bír, és ma már különlegességnek számít. E terület nem csak a kirándulni vágyók számára kedvelt, a biológusok és madártannal foglalkozók számára is értékes és különleges madárvilág figyelhető itt meg.

Innen nem messze meredeznek az aracsi puszta templom romjai. Ez eredetileg egy háromhajós, boltozott, téglából épült bazilika volt. Feltételezések szerint a tizenharmadik században épült egy korábbi templomot felváltva korai gót stílusban. *„A 13. században épült, majd a török hódítás alatt megromgált román stílusú aracsi (Arača) templom romja az egyik legkorábbi építészeti emlék a Vajdaságban, kiemelt jelentőségű műemléknek számít a vajdasági magyarság, de Szerbia számára is. A templom a délvidéki magyarság jelképévé, kultikus emlékhelyévé vált az utóbbi huszonöt évben.”*

Zentát a „legmagyarabb városnak” nevezik, ismertségét a zentai csatának köszönheti. A zentai csata 1697. szeptember 11-én zajlott. Ekkor Savoyai Jenő osztrák seregével megtámadta a Tiszán átkelő oszmán hadat. Jobb pillanatot nem is választhatott volna a támadásra. A szpáhik már a bánáti oldalon jártak, a gyalogság pedig javában masírozott a rögtönzött hídon a lovasság után. Ekkor dördültek meg az osztrák ágyúk. Nagy zűrzavar támadt, mert míg az egyes egységek visszafordultak volna fékezni a támadást, addig a többség a biztonságot jelentő túlpartra igyekezett volna.

Eisenhut Ferenc: Zentai csata (1895)

A törökök megsemmisítő vereséget szenvedtek, le kellett mondaniuk az újabb hódításokról és a magyar területek nagy részéről. Rákényszerültek egy békeszerződés aláírására is, amelyet karlócai béke néven ismerünk. Erre a jelentős csatára emlékezik városunk minden év szeptember 11-én, amely egyben a városunk napja is. Ilyenkor több színes rendezvényt tartanak a városban, a Tisza-parton pedig egy emlékmű tanúskodik e jelentős eseményről. A városháza kilátótornyában egy makett örökíti meg a csata jelenetét, és több jelentős festmény és karcolat ábrázolja a történelmi jelentőségű csatát.

De nemcsak ezért érdemes felgyalogolni a több mint kétszáz lépcsőfokon, hanem a gyönyörű látvány miatt is. A városháza előtt terül el a park a szökőkúttal. A park jobb oldalán látható a színház épülete, kissé távolabb pedig a felújítás alatt lévő gimnázium épülete. Balról a Szent István-kápolna figyelhető meg, ahol több jelentős Szent Barabás-festmény kapott helyet, szemben pedig a szerb ortodox templom tornyosul. A városháza mögött a piac található, amely a szecsesziós stílusban épült Tűzoltóaktanyából is látszik. Meg kell említenünk a szeretett Tiszánkhoz fűződő másik nagy ünnepünket. Minden nyár elején szemtanúi lehetünk a tiszavirágzásnak. Ilyenkor kirajzanak a kérészek, és láthatjuk násztáncukat. Mindehhez a képhez hozzátartozik a gesztenyefasoron található Révész-szobor, melyet 2006. szeptember 11-én Zenta szabad királyi várossá válásának 500. évfordulója alkalmából emeltek a Tisza-parton. Városunk dicsekedhet gazdag kulturális és művelődési életével is. Erre bizonyíték a számos magyar nyelven is megszervezett könyvbemutató, író-olvasó találkozó, képkiallítás és színházi előadás. Ugyanez mondható el a sportról is. Különösen kiemelnénk a birkózókat, az asztaliteniszezőket és a kajakosokat. Három általános iskola fogadja a diákokat, ezenkívül több gimnázium és szakiskola is található városunkban. Egyedül az elszomorító, hogy a város gazdasága jelentősen leromlott, az egykor gépek zajától hangos gyárcaernokok ma üresen árválkodnak. Sok üzlet bezárt, és egyre több házra van kitéve a tábla: *Ez a ház eladó!* Óriási mértéket öltött az elvándorlás, a jobb és biztosabb megélhetés reményében családok százai választják a külföldi életet.

Számomra fontos, hogy itthon maradjak, mert itt élnek a szüleim, a barátaim, ide köt a sok emlék, a múltunk, a gyökerünk, minden, ami a magyar kultúrához és hagyományhoz hozzátartozik.”

Baráti üdvözlét a vajdasági Jó Pajtástól:

Nagy Magdolna szerkesztő

Április 11. – a magyar költészet napja

FEJEZETEK JÓZSEF ATTILA ÉLETÉBŐL

1905. április 11-én született Budapesten, József Áron szappanfőző munkás és Pócze Borbála mosónő hatodik gyermekeként. A gyermekek közül csak hárman érték meg a felnőttkort.

Apja 1908-ban elhagyta családját. Mosónőként dolgozó édesanyja nehezen tudta eltartani gyermekeit, ezért 1910 februárjában a két legkisebbet, Attilát és Etelkát gondozásba adta. Ez év márciusában Öcsöd nagyközségbe kerültek nevelőszülőkhöz.

1919 decemberében édesanyja elhunyt. Erről *Kései sirató* c. versében emlékezik meg.

1920 júniusától nagykorúságáig testvére férje, Makai Ödön volt Attila gyámja.

1922-ben megjelent első verseskötete a *Szépség koldusa* címmel.

1924-ben beiratkozott a szegedi egyetem magyar–francia szakára, ahol komoly összeütközésbe került az egyetem professzorával, Horger Antallal, *Tiszta szívvel* című verse miatt. Erről *Születésnapomra* c. versében is megemlékezik.

1928-ban olyan költőkkel kötött barátságot, mint Illyés Gyula és Babits Mihály.

1922 és 1936 között 7 verseskötete jelent meg.

1937. december 3-án hunyt el a balatonszárközi vasútállomáson.

1948-ban posztumusz (halála után odaítélt) Kossuth-díjjal tüntették ki.

1964 óta április 11-én, születésnapján ünnepeljük a magyar költészet napját.

A képen József Attila, testvére, Etelka és édesanyjuk látható (1919). Forrás: Petőfi Irodalmi Múzeum.

József Attila

ALTATÓ

Lehunytja kék szemét az ég,
lehunytja sok szemét a ház,
dunna alatt alszik a rét –
aludj el szépen, kis Balázs.

Lábára lehajtja fejét,
alszik a bogár, a darázs,
vele alszik a zümmögés –
aludj el szépen, kis Balázs.

A villamos is aluszik,
s míg szendereg a robogás,
álmában csönget egy picit –
aludj el szépen, kis Balázs.

Alszik a széken a kabát,
szunnyadozik a szakadás,
máma már nem hasad tovább –
aludj el szépen, kis Balázs.

Szundít a labda, meg a síp,
az erdő, a kirándulás,
a jó cukor is aluszik –
aludj el szépen, kis Balázs.

A távolságot, mint üveg
golyót, megkapod, óriás
leszel, csak hunyd le kis szemed, –
aludj el szépen, kis Balázs.

Tűzoltó leszel s katona!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalszik anyuka –
aludj el szépen, kis Balázs.

Móra Ferenc

ANYÁNAK

Álmomban az éjszaka
aranykertben jártam.
Aranykertben aranyfán
aranyrigót láttam.
Aranyrigó énekét
a szívembe zártam.
Ahány levél lengedez
szél ringatta ágon,
ahány harmatcsepp ragyog
fűszálon, virágon,
Édesanyám, fejedre
annyi áldás szálljon.

Weinrauch Katalin

ANYÁK NAPJÁN

Pengevékony sarló:
ezüstös holdvilág
májusi alkonyban
kezdi égi útját.

Illatozva sóhajt
a fehér orgona,
barkáit a dió
nesztelen hullatja,

virágernyőt ringat
ágain a bodza,
illatát a szellő
szerteszét hordozza.

Álmos kerti fák közt
csalogánydal bujkál:
magas égig ível,
elhalkul, alászáll...

Szívekbe íródó
idillikus béke:
Édesanyák napja
ennél szebb lehet-e?

Gazdag Erzsébet

ŐRZŐ SUGARAK

Éjszakán, éjszakán
ikercsillag néz le rám,
álmom őrzik hű szemek,
álmom őrzi jó anyám.

Nappal is, nappal is
kísérget a fénysugár.
Nem a nap és nem a hold.
Nap is, hold is jó anyám.

Hukk Labub

RÉZFÜL, A MEGMENTŐ

Mi zörög a bokorban? Reccsen-roppan, zizzen, moccan. Tüsmüs, a kis sün már megint errefelé ólálkodik. Ki gondolta volna, hogy ilyen korán ne kívág az avar-zavarásnak.

– Mf-mf-mf – mondja, és közben élelem után kutat.

Rézfül, a Füllentő Füles néven is elhíresült nyuszi, szökkenve jár-kele az erdőben, egyszer csak szöszmötölésre lesz figyelmes. Jobbra néz, balra néz, felnéz, lenéz, ám hirtelen felvisít:

– Nyaff-nyaff, Tüsmüüü! Megint elbújtál a zavarban, és alig vettelek észre!

– Mondtam már neked, Rézfül, hogy nem zavarban mászkálok, hanem az avarban. És egyébként neked is jó reggelt, kisbarátom!

– Jó reggelt, drága Tüsmüs! Ígérem, most már tényleg megtanulom, hogy az avar nem zavar... Főleg téged nem – mosolygott egy nagyot az orra alatt Rézfül. – Csak gyorsan el szeretném mesélni, mi történt velem az imént.

– Mf-mf, jó-jó, meséld! – egyezett bele a kis süni, bár közben tudta, hogy megint valami kitálat kalandot fog füllenteni Rézfül, ahogy szokta, és egy szó sem lesz igaz belőle.

De azért mindig szívesen meghallgatta barátját.

Lassan bandukolva a tisztás szélére érkeztek. Közben Rézfül teljesen beleélte magát a mesélésbe:

– A nap első sugarai csiklandozták a nózimat, amikor még álmosan összehúzott szememmel kilestem az odúmból. Akkorát szippantottam a friss levegőből, hogy majdhogynem lufiként szálltam ki a harmatosan zöldellő fűre. Bukfenceztem rögtön egy jó ötöt-hatot, nehogy kimaradjon a reggeli torna. Közben te jutottál eszembe, Tüsmüs. Éppen hozzád igyekeztem, amikor olyan erős széllökést kaptam hátulról, hogy majdnem lebucskáztam a dombról, abba a mély szakadékba a folyó partján.

– Az nem is szakadék, csak egy kis dombocskák, amit a Hódiék családja épített a múlt nyáron – szólt közbe a süni.

– Márpedig elég nagyot lehet loccsanni a vízbe arról a kis dombocskáról. Én már csak tudom – rázta a fejét Rézfül. – Emlékezz vissza, hogy Róka Róza is milyen jajveszékelve iszkolt haza, amikor el akart kapni, de legurult róla, és olyan nagyot sikoltott, ahogy a vízbe pottyant, hogy beleremegett az erdő!

– Persze-persze – mosolygott a bajsza alatt a kis süni, és kérte, hogy Rézfül folytassa reggeli kalandját.

– Szóval bizony ám, hogy nem széllökés volt az, hanem közvetlen felettem repült el Ólom, a sólyom. Aki már a múltkor is szemet vetett a bun-

dámra. De én nem ijedtem meg most sem. Hirtelen belemarkoltam a földbe, utána dobtam egy jó nagy marékkal, hogy csak úgy porzott a hátán meg a tollain. Erre ő megfordult a levegőben és egyenesen süvítve felém repült. Én meg elkezdtem vele szemben futni, előrenyújtottam izmos mancsomat, és úgy orrba dörgöltem, mintha faltörő kos lett volna a keresztapám. Ami egyébként igaz is – nevetett Rézfül.

– Hát, ha te mondod, akkor az biztos is, hogy úgy van – kacsintott egyet Tüsmüs. – De azért meséld csak tovább, kedves barátom.

– Szóval olyat kapott tőlem, hogy utána pördülve-fordulva végiggurult a szakadék széléig, és ő esett bele a folyóba. Én meg jöttem egyenesen hozzád, hogy mindezt elmeséljem.

– Nahát, Rézfül, te aztán igazán bátor nyuszi vagy – ingatta a fejét Tüsmüs.

Szökdelve, bukfencezve, vidáman araszoltak tovább, keresztül a tisztáson.

Ám hirtelen azt a bizonyos széllökést mindketten érezték...

Rézfülnek mi sem kellett több, először lelapult a földre, majd nagyot dobantott két hátsó lábával, és uccu neki, mint a sebes nyílvesző, eliszkolt az erdőbe, magára hagyva kisbarátját.

Az az emlegetett sólyom sújtott le rájuk, teljes valójában, és karmaival szerette volna megkaparintani Tüsmüst, aki ijedtében összegömbölyödött.

Rézfül próbált egyre gyorsabban futni, de valahogy a lábai nem akarták előre vinni. Elszégyellte magát, amiért folyton vakmerő történeteket mesél mindenkinek, a valóságban pedig gyáva, mint egy kisegér.

Reszketett, el akart rejtőzni, de hirtelen azt vette észre, hogy már nem is az erdő irányába szalad, hanem vissza Tüsmüshöz. A szíve azt súgta neki: fuss, Rézfül, fuss, mentsd meg a barátodat!

Ahogy közeledett a sólyomhoz, egyre bátrabbnak érezte magát. Útközben felkapott egy jó nagy marék földet és nekirontott a gaz madárnak. Először teljes erejéből megdobta a földlabdával, aztán vakmerően utána futott. Több se kellett a ragadozónak, felbőszülten irányt változtatott, egyenesen Rézfüllel szembe szállt. De most a hős nyuszi nem szaladt el, jobbról-balról csapkodta, mancsával cibálta tollait, ahogy csak bírta. Ólom, a sólyom számára nem volt kegyelem, jobbnak látta hát, ha továbbáll. Rikácsolva a magasba emelkedett, és széleseben elinalt.

A két kis állat egymásra mosolygott. Tüsmüs pedig olyan hálásan ölelte meg Rézfült, hogy az alig kapott levegőt. Mindkettőjüknek egyszerre kordult meg a gyomra, úgy megéheztek a nagy izgalomtól. Összeszedték magukat és a szikrázó napsütésben elindultak valami élelmet keresni.

Kiss Lehel versei

HA KÉT FIÚ TALÁLKOZIK

Megy, fut a réten a Péter,
Fut, megy a pékhez a Pál.
Fogy, fogy az út meg a méter,
S a két fiú összetalálkozik,
Jól megnézik egymást,
S ha már összetalálkoztak,
S ilyen jól megnézték egymást,
Bukfencet vet erre Péter,
Bukfencet vet arra Pál.
Mi lesz a kisült kenyérrrel,
Senki meg nem mondja már...

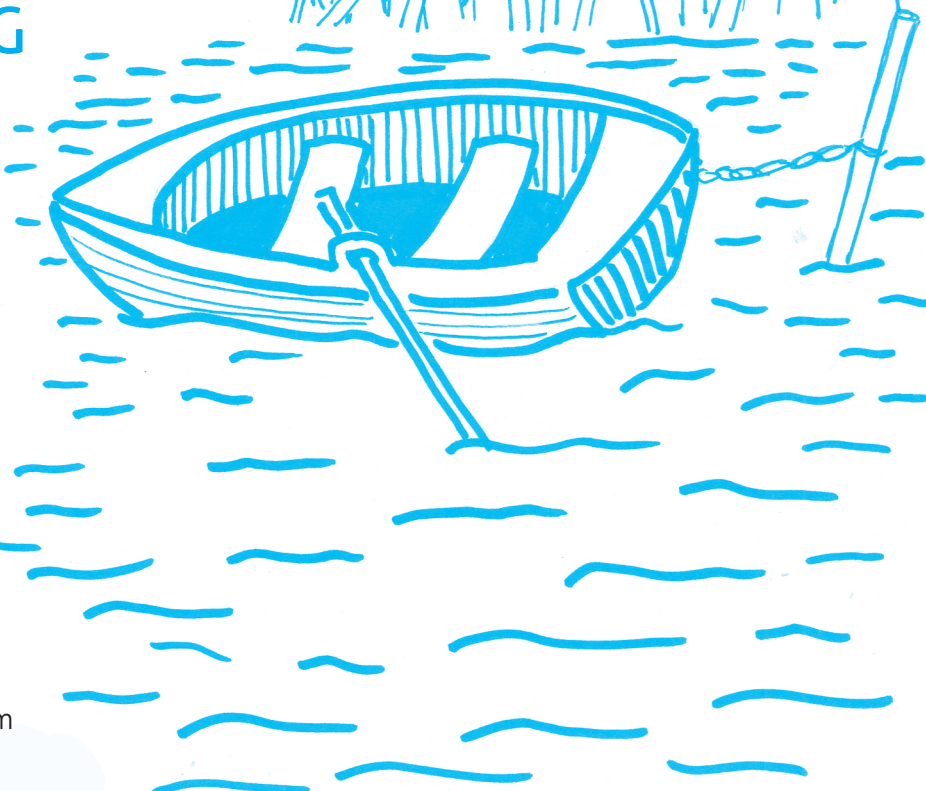
CSÓNAK RING A TÓ VIZÉN

Csónak ring a tó vizén,
Nem ülök rá, nem biz' én!
Jaj, ha netán fölbillenne,
Nádas között megrekedne,

Vagy ha béka szökne rája,
S térdig nyílna szeme, szája...
Belegondolni is rossz!
Szegény révész, csónakos!

Ha fölbillen az a csónak,
S hálója a vízipóknak
Evezőit körbefonja,

Sírni kezd a fűzek lombja,
Kialts bátran, mert meghallom
Sétálgatva kint a parton.

NÉZD, AZ ESŐ!

Nézd, az eső hogy megyen
át a szomszéd zöld hegyen!
Hosszú haját leereszti,
tölgyerdőbe megakasztja,
s húzza lassan, húzza szépen,
hogy az őzet ne riassza.

Nézd, az eső hogy halad
ott a szürke ég alatt!
Hosszú szoknya leng utána;
húzza lassan, húzza szépen,
hogy egy kóbor varjúcsapat
röpültében megcsodálja.

Nézd, az eső hogy vonul
a szomszéd zöld hegyen túl!
Biztosan már várva várja
egy szerető, roppant mátka.
Valahol a völgyi mélyben
valaki az ércharangot
húzza,
húzza,
húzza
szépen.

EGY-EGY TALÁLÓ BIBLIAI IDÉZET AZ ÁBÉCÉ MINDEN BETŰJÉRE

A
Küszködés a hívő életedben?
„...adjátok oda magatokat Istennek, mint akik a halálból életre keltetek.” (Róm 6,13)

Á
A nyelveddel van problémád?
„Áldom az Urat mindenkor, állandóan Őt dicséri a szám.” (Zsolt 34,2)

B
Vonakodsz szolgálni?
„...bátran szólják Isten Igéjét.” (Fil 1,14)

CS
Zaklatott vagy?
„...csendes vizekhez vezet engem.” (Zsolt 23,2)

D
Legyőzve érzed magad?
„De hála legyen az Istennek, aki Krisztus ereje által mindenkor diadalra vezet bennünket...” (2Kor 2,14)

E
Emlékszel a kudarcokra?
„...egyet cselekszem: ami mögöttem van, azt elfelejtve [...] futok egyenest a cél felé...” (Fil 3,14)

É
Kétségbe vonod az Igét?
„Ébren vagyok virradatkor, és fohászkodom, Igédben reménykedem.” (Zsolt 119,147)

F
Szükségben vagy?
„Fordítsd felém füledet, és segíts meg!” (Zsolt 71,2)

GY
Lehangolt vagy?
„...győzelmes jobbommal támogatlak.” (Ézs 41,10)

H
Rosszkezdű vagy?
„Hálát adok a Krisztus Jézusnak, [...] aki megerősített engem...” (1Tim 1,12)

I
Bánatos vagy?
„...igazságodat ujjongva hirdeti nyelvem.” (Zsolt 51,16)

J
Lusta vagy és nem kezdeményező?
„...jó cselekedetre törekszik.” (Tit 2,14)

K
Elcsüggedtél?
„Krisztusért örömöm telik erőtlenségekben..., mert amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős.” (2Kor 12,10)

L
Gyötör a Sátán?
„Legyőzték őt (a Sátánt) a Bárány vérével és bizonyágtételük Igéjével.” (Jel 12,11)

M
Nehézséged van?
„Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.” (1Pt 5,7)

N
Nincs bizodalmaid?
„Nagy vagy te, csodákat teszel, te vagy Isten egyedül.” (Zsolt 86,10)

O
Akadályok állnak előtted?
„Oltalmam és váram, Istenem, akiben bízom!” (Zsolt 91,2)

Ö
Rosszak a körülményeid?
„Örüljétek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljétek.” (Fil 4,4)

P
Kétkedő a szíved?
„Pedig ő irgalmas, megbocsátja a bűnt...” (Zsolt 78,38)

R
Ingadozik a hited?
„... a reménység hitvallásához szilárdan, ingadozás nélkül ragaszkodjunk; mert hű az, aki ígéretet tett.” (Zsid 10,23)

S
Aggodalmaskodsz?
„Semmiért se aggódjatok [...], mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt.” (Fil 4,6)

SZ
Rossz a vérmérsékleted?
„A szeretet [...] nem gerjed haragra...” (1Kor 13,5)

T
Úgy érzed, lefelé süllyedsz?
„Titeket pedig Isten hatalmas őriz hit által...” (1Pt 1,5)

Ú
Gyenge vagy?
„... az Úr előtt való öröm erőt ad nektek!” (Neh 8,10)

V
Tehetetlennek érzed magad?
„...van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.” (Fil 4,13)

Z
Úgy érzed, Isten hallgat?
„...zörgessetek, és megnyitattik nektek” (Lk 11,9)

JÉZUS KERESZTRE FESZÍTÉSE

A katonák levették Jézus testéről a bíborpalástot és a saját öltözetét adták rá. A töviskoszorút azonban a fején hagyták. Egy fából készített nagy keresztet tettek a vállára, hogy azt vigye. Ugyanis az volt a szokás, hogy az elítéltek maguk vitték a keresztet a vesztőhelyre, ahol ki kellett szenvedniük. Vele együtt két gonosztevőt ítéltek halálra, s azok is Jézussal mentek. A szomorú menet elindult a Golgota felé, ahol a keresztre feszítéseket végre szokták hajtani. Jézus nem bírta a vállára tett súlyos keresztet. Roskadozott alatta. Velük szembe jött egy távoli városból való ember, s őt kényszerítették rá, hogy vigye Jézus keresztjét. Nagy sokaság követte a Golgotára igyekvő menetet. Amikor a Golgota hegyére felértek, a keresztet lefektették, s Jézust rászégezték. Azután pedig a keresztnek alsó felét a földbe beásva felállították. Ugyanígy jártak el a két gonosztevővel is. A két gonosztevő keresztjét két oldalt állították fel. A farizeusok közül is sokan elkísérték Jézust a kereszthez. Némelyek még most is gúnyolódtak vele: „Ha Istennek fia vagy, szállj le a keresztről! Másokon tudott segíteni, s magán nem, tud.” Jézus azonban a nagy fájdalmat egy jajszó nélkül tűrte. Ellenségei gonoszságai miatt így imádkozott: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek.”

A bámuló sokaságból egy szenvedő nő vált ki. Leborult a kereszt előtt, s csak annyit tudott mondani: „Fiam, én édes fiam!” Ez volt Mária, Jézus anyja, akinek szívét teljesen átjárta a fájdalom éles tűre. Mellette volt János, az egyik tanítvány. Amint Jézus megpillantotta őket, részvétteljes hangon szólt: „Anyám, ezután János lesz a fiad.” Jánosnak pedig: „Ezután az én anyám lesz a te anyád.”

A fájdalom és szenvedés megtörte Jézus testét, de lelkét nem. Utolsó sóhajtása is ez volt: „Atyám, a te szent kezedbe ajánlom az én lelkemet!”

Jézus halálára napjainkban emlékezünk.

Munkácsy Mihály: Golgota

JÉZUS ELTEMETÉSE

A keresztre feszítés estéjén egy József nevű ember Pilátustól engedélyt kért, hogy Jézust eltemethesse. Ez a jó módú ember szerette Jézust és nem akarta, hogy a Mester teste az ünnepen a kereszten maradjon. Jézust levették a keresztről, fehér gyolcslepedőbe tették s így helyezték el egy sziklasírban. A sír szája elé egy nagy követ hengerítettek.

Másnap estefelé a főpapok és írástudók azzal a kéréssel fordultak Pilátushoz, adjon katonai őrséget a sír őrzésére, nehogy a tanítványok éjszaka más helyre vigyék a holttestet és azt mondják, feltámadt. Pilátus teljesítette a kérést. Jézus sírja mellé katonai őrséget rendelt.

A HÚSVÉTI DIADAL

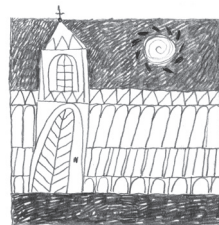
Jézus ellenségei azt gondolták, hogy azzal a gonosz cselekedetükkel, mellyel Jézust ártatlanul megölték, többet nem lesz küzdelmük követőivel és tanítványaival. De nagyon csalódtak, mert azokat az áldott igazságokat, melyeket Jézus Istenről, a mi mennyei Atyánkról tanított, azokat az örökérvényű parancsolatokat, melyekkel az embereket egymás iránti szeretetre buzdította, megsemmisíteni nem lehetett. Ezek az igazságok bevésődtek a tanítványok lelkébe, megmaradtak és új életre keltek.

Azok a kegyes asszonyok, kik hű követői voltak Jézusnak, midőn harmadik napon kora reggel a sírhoz mentek, hogy Jézus holttestét – az akkori szokás szerint – drága kenetekkel megkenjék, nem tudták elhinni, hogy Ő mindenestül megsemmisült volna.

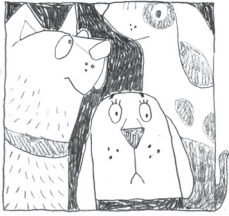
Lelkükben felújult jóságos alakja, gondolatukban felidéződött az a sok szép tanítás és intelem, mely elhangzott ajkairól, eszükbe jutott számtalan nemes cselekedete, mellyel a bűnösöket megtérésre hívta és Isten országába visszavezette. Mindezek olyan emlékekkel töltötték el lelküket, hogy diadalmas örömmel szaladtak be a városba és adták hírül a tanítványoknak és követőiknek, hogy Jézus feltámadt.

A húsvét ennek a meg nem semmisíthető jézusi eszmének a diadalünnep!

Benczédi Pál *Bibliai történetek gyerekeknek*
c. könyve nyomán

Hittan

KÜLÖNÖS HÚSVÉTI SZOKÁSOK A NAGYVILÁGBÓL

Mindenféle

Húsvét ünnepéhez sok érdekes szokás fűződik.

Tojásfaállítás

A németek és a dánok kedvelt húsvéti szokása a tojásfaállítás, mely mára a világ számos pontján elterjedt. A tojást kifűjják, befestik, és színes szalagokon faágakra akasztják, Jézus örökké zöldellő fáját szimbolizálva; a tojások a feltámadás utáni új élet jelképei. A németországi Saalfeld városában minden húsvétkor színes tojásokkal borítják be az út menti fákat. A rekord eddig a Kraft családé, amely néhány évvel ezelőtt 9000 tojást használt fel a dekorációhoz.

Húsvéti bilby

Ausztráliában nyuszi helyett a bilby nevű fűcsa, hosszúkas orrú erszényesnyúl szállítja a tojásokat, ugyanis a nyulak Ausztráliában kifejezetten káros állatnak számítanak. Az elszaporodott nyúlállomány korábban óriási károkat okozott az ültetvényeken, ezért a 70-es években természetvédő csoportok kampányt indítottak, hogy a káros nyuszikat az ünnepen valami más állattal helyettesítsék. Így esett a választás a veszélyeztetett bilbyre: mostanra ő hozza a legtöbb kisgyerekeknek a tojásokat, a boltok polcain pedig csokiból, plüssből, műanyagból készült bilbyk sorakoznak.

Félelmetes haláltánc

Nagycsütörtökön a spanyolországi középkori városban, Vergesben megkezdődik a „dansa de la mort”, avagy a nagy „haláltánc”. Mindenki félelmetes csontvázjelmezt ölt magára, majd végigvonulnak az utcán, ahol éjfélkor megkezdődik a hátborzongató tánc. Ez eltarthat akár egészen hajnali 3-ig, felidézve a keresztút eseményeit.

tudasfaja.com

TAVASZI GYÜMÖLCSTORTA

Hozzávalók:

A piskótához: 6 db tojás, 20 dkg cukor, 9 dkg liszt, 6 dkg kakaópor, 1 tk. szóda bikarbóna.

A krémhez: 10 dkg vegyes gyümölcs, 1 ek. porcukor, 3 dl habtejszín.

A tetejére: 50 dkg marcipán vagy fondant (rózsaszín), pár darab marcipántojás, barna ételfesték, cseresznyefavirág.

Elkészítés: A piskótához a tojásokat szétválasztjuk, a fehérjét a cukorral kemény habbá verjük. Belekeverjük a tojások sárgáját, majd a kakaóporral és sütőporral elkevert lisztet is beleforgatjuk.

Egy 18 cm átmérőjű tortaformát kibélelünk sütőpapírral, és beleöntjük a masszát. 180 fokon 25 perc alatt készre sütjük. Ha kihűlt, 3 lapba vágjuk.

A krémhez a gyümölcsöt turmixoljuk és összekeverjük egy evőkanál porcukorral. A tejszínt kemény habbá verjük és belekeverjük a gyümölcsöt is. Ezzel a krémmel töltjük meg a tortát és vonjuk be az oldalát.

A marcipánt kinyújtjuk és befedjük vele a tortát. Az ételfesték és az ecset segítségével ágakat festünk a tortára, majd élő virágokkal és a marcipántojásokkal díszítjük.

mindmegette.hu

EGY KONTINENS, SOK ORSZÁG

A betűtengerben 9 olyan ország neve rejtőzött el, amelyek ugyanazon a kontinensen találhatóak. Kettő pedig nem azon a bizonyos földrészen keresendő. Melyik a két kakukktojás? Ha mind a 11 ország nevét kihúztad, akkor a maradék betűket összeolvasva egy újabb ország nevét kapod, amely szintén ezen a kontinensen található.

G	P	K	A	U	U	E	A
B	A	Í	L	R	A	C	N
O	R	N	E	E	I	U	Í
L	A	A	U	P	B	A	T
Í	G	E	Z	Y	M	D	N
V	U	L	E	Í	U	O	E
I	A	I	N	U	L	R	G
A	Y	H	E	S	O	I	R
A	N	C	V	A	K	A	A

BETŰREJTVÉNYEK

Az első betűrejtvény egy férfinév, a második egy magyar tavat, a harmadik pedig a búza, az árpa, a rozs stb. összefoglaló nevét takarja.

R R R R R

BAL

AT

A

GAB

ELSZÁMOLÁS

Pótold az üres négyzetekbe a megfelelő számokat úgy, hogy a számok összege vízszintesen, függőlegesen és átlósan is ugyanannyi legyen!

500	200	300
	300	

KOORDINÁTÁK

A betűrácsban három állat neve található. Hogy megtudd, melyek is azok, nincs más dolgod, mint a megadott koordináták alapján megtalálni a szükséges betűket. Például a B1 mezőn, vagyis a B oszlop és az 1. sor találkozásánál az „ó” betűt találsz.

	A	B	C	D
1	T	Ó	Á	R
2	Y	I	S	L
3	I	A	G	L

A1 B2 C3 D1 A3 C2

— — — — —

C3 B1 D3 A2 B3 —

— — — — —

C2 A3 D1 C1 D2 A2

— — — — —

HIÁNYZÓ NÉPSZOKÁS

Ha a rácsban található hiányos szavakat kiegészítéd a megfelelő betűkkel, a függőleges oszlopban egy népszokás nevét olvashatod.

T	R	É		A
K	A	L		P
K	O	B		A
K	A	C		A
K	A	R		J
T	O	R		A
T	Ö	L		Y

ODA ÉS VISSZA

Válogasd ki a palindromokat, vagyis azokat a szavakat, amelyek visszafelé olvasva is ugyanazok!

AGA, OLLÓ, DÉD, HOLLÓ, KUPAK, PÚP, GÖRÖG, KESZEG, APA, PAPA, TOLAT, KÉK, SÁS, MEREM, KERÉK, MEREK, KEZEK, TALÁLAT.

Ha te is ismersz ilyen szavakat, írd meg nekünk a megfejtések mellett!

A helyes megfejtéseket az irka.kmpsz@gmail.com e-mail-címre vagy a Pedagógusszövetség (KMPSZ) címére küldhetitek, amit a lap hátoldalán találtok.

Kérünk, a borítékon vagy a tárgymezőben tündesd fel: Irka-megfejtés.

ANYÁNAK

Tudod, anya, most még kicsi vagyok,
és azt hiszed, hogy semmit nem tudok.
De érzem, mindent csak értem teszel,
és ugye mindig velem leszel?

Tudod, anya, látom, amit érzel.
Hallom, ha csendben sírsz éjjel.
Reggel mégis mosolyogva nyitsz be rám,
és vársz engem az iskola után.

Tudod, anya, ha egyszer nagy leszek,
én mindig segítek neked.
Akkor majd én vigyázok rád,
Úgy, ahogy most te vigyázol rám.

Tudom, anya, nehéz most az élet.
Ha szomorú vagy, én mindig ölelnélek.
Tudod, én mindig itt leszek neked,
mert te vagy az, akit nagyon szeretek.

Tudom, anya, elszálltak az évek.
A barázdáid nekem így is szépek.
Mert addig jó, amíg veled lehetek,
mert amíg vagy, én gyermek lehetek.

És ha majd egyszer fel kell nőnöm,
semmi nem lesz olyan itt a Földön.
Nem foghatom többé a kezéd...
Nem akarom, hogy felnőttem legyek!

Varga Szilvia, *Nevetlenfalu*

TAVASZ

Jön a tavasz, nagyon vártam!
Ablakomat már kitártam!
Kinyílt a hóvirág
kiskertemben,
köszönti a napsugárt
víg kedvében!
Ébred a természet
kipihenten téli álmából,
pattannak a rügyek,
vidáman az ágakból!
S lám, mi ez a vidám csicsérgés?
Hazatérő madaraink vidáman
adják tovább a hírt:
csip-csirip, csip-csirip,
itt a tavasz, vidd a hírt!

László Antónia, *Salánk*

A 2018/4. szám rejtvényjeinek megfejtése

Madártávlát: daru, gólya, rigó, cinege, kakukk.

Szókereső: lámpa.

Csak egy szó: hat, lak.

Egy kis fejszámolás: 70, 106, 79, 39.

Sudoku:

1	4	3	5	6	2
5	2	6	3	1	4
2	6	4	1	3	5
3	1	5	2	4	6
6	5	1	4	2	3
4	3	2	6	5	1

A helyes megfejtők közül Tóth Réka (Tiszacsoma), Fejes László (Zápszony), Bertalan Krisztián (Ungvár), Losonszki Áron (Tiszacsoma), Buda Krisztina (Nagybereg) részesül jutalomban.

A helyes megfejtéseket az irka.kmpsz@gmail.com e-mail-címre vagy a Pedagógusszövetség címére küldhetitek, amit a lap hátoldalán találtok. A megfejtéseket csak úgy tudjuk elfogadni, ha a beküldő gyermek nevét és címét is feltüntetik a rejtvény mellett.

ÁPRILIS

Április 1-je, bolondok napja,
tréfa sugárzik minden családba.
Kinyitott már a Maródi,
lesz majd idő fagyizni.
Egyre melegebb már az idő,
bár még elered az eső.
Mennünk kell a játszótérre,
van ott játék mindenféle.
Április, április,
mindjárt itt a nyár is.

Ezt a verset Budapestről küldték nekünk a Gárdonyi Géza Általános Iskola tanulói

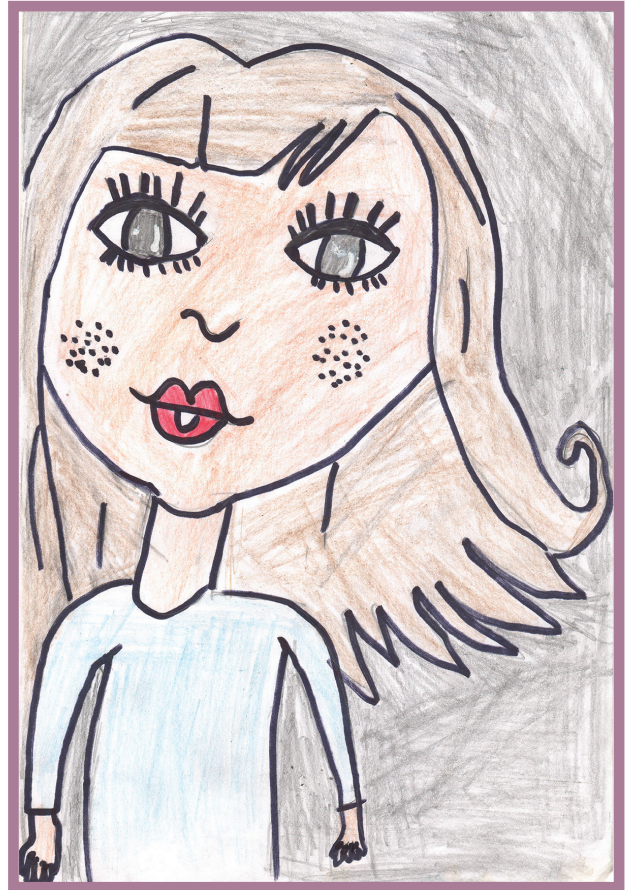
Varga Dorina, *Tiszaásvány*

Török Szofia, Nevetlenfalva

Szabó Alekszandra, Rafajnaújfalu

Beregszázi Fruzsina, Tiszaásvány

Varga Diána, Tiszaásvány

FEHÉR EGÉR

Élt egyszer egy egér,
ez az egér fehér.
Rajta nevet másik egér:
„Miért vagy te fehér?”
Eljött a tél. Itt van a hó.
A vadász macska mászik.
Csak a fehér egér sétál,
bujkál minden másik.

**Moskola Illés, Ungvári 10. Számú Dayka Gábor
Középiskola**

Szanyi Rebeka, Nagydobrony